

မူရင်းစာအုပ်အပေါ်ထင်မြင်ချက်များ

ဒီစာအုပ်ဟာ တကယ့်ကို အံ့ဩစရာ၊ စိတ်လှုပ်ရှားစရာ၊ ရင်ခုန်စရာတွေ အပြည့်နဲ့ စာအုပ်ပဲ။ လေကနေ စွမ်းအင်ရအောင်လုပ်တဲ့ လူငယ်ကလေးတစ်ယောက်အကြောင်းပါ။ ဒါပေမဲ့ လေနဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကိုသာ သူ အောင်နိုင်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ လူသားရဲ့ တီထွင်ကြံဆမှုနဲ့ လူသားရဲ့စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်ကိုပါ ဖော်ကျူးလိုက်တာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကမ္ဘာကိုကယ်တင်ဖို့ အဲဒါ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာဟာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်ရဲ့ လူစွမ်းကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။

ဝေါ်လ်တာအိုင်ဇက်ဆန်
အိုင်းစတိုင်းနှင့် ဘင်ဂျမင်ဖရန်ကလင်
အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသည့် စာရေးဆရာ

ဒီစာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး လူသားရဲ့စွမ်းအား၊ လူသားရဲ့ ဒဏ်ခံနိုင်မှု၊ လူသားရဲ့ အရည်အသွေးကို တွေ့ရတယ်။ အာဖရိကတိုက်သားတို့ရဲ့ ကြီးမားတဲ့ခွန်အားကို တွေ့ရတယ်။ ဝီလျံနဲ့ သူ့မိသားစု ဒုက္ခကန္တာရကပ်ကို ဖြတ်သန်းတဲ့ အခန်းဟာ ကျွန်တော့် နှလုံးသားကို တအားဆွဲလှုပ်တဲ့အခန်းပဲ။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာပဲ သူ့ရဲ့ ဒဏ္ဍာရီဆန်လှတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ သူတို့အိမ်က မီးရောင်ဟာ သူတို့ တစ်ရွာလုံးရဲ့ မျှော်လင့်ချက် ရောင်ခြည် ဖြစ်လာတယ်။ The Boy Who Harnessed the Wind ဆိုတဲ့စာအုပ်ဟာ သိပ်ထူးခြားတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ရဲ့ ထူးထူးခြားခြား ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ စူးစမ်းမှု၊ သူ့ရဲ့တီထွင်မှုတွေကို အံ့မခန်း ဖတ်ရပါလိမ့်မယ်။

အေမီစမစ်
D-Lab, MIT တည်ထောင်သူ

သိပ်အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့စာအုပ်။ ဖတ်ဖို့ ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် အတင်း တိုက်တွန်းတယ်။ ကမ္ဘာ့ချောင်ကျကျ ထောင့်ကလေး တစ်ထောင့်မှာနေရင်း ကြိုးစားမှုနဲ့ စဉ်းစားဉာဏ်ကလွဲပြီး လက်ထဲမှာ ဘာမှမရှိဘဲ ပိုထွန်းတောက်တဲ့၊ ပိုစိမ်းလန်းတဲ့ အနာဂတ်ကို ရောက်ရှိခဲ့တဲ့ အာဖရိကန် လူငယ်တစ်ယောက် အကြောင်းပါ။

အဲလက်စ်စတက်ဖင်
အယ်ဒီတာ
worldchanging.com

ဖတ်ရတာ သိပ်အားရတဲ့ စာအုပ်ပဲ။ ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ရင် ခရီးတစ်ခုကို သွားရသလို ခံစားရလိမ့်မယ်။ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ကြီး ရှိနေသေးတဲ့ အသစ်အဆန်းတစ်ခုဆိုကိုသွားနေတဲ့ခရီးမျိုး၊ သဘာဝအလျောက်ဖြစ်နေတဲ့ ဉာဏ်စွမ်းရည်ကို တူးဖော်တွေ့ရှိထားတဲ့ အရပ်မျိုး။

အဲဒီနေရာမှာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုတွေ တွေ့ရမယ်။ ရဲရင့်တဲ့ အတွေးအမြင်ကနေပြီး တကယ်ဖြစ်လာတာတွေ တွေ့ရမယ်။ အိပ်မက်မက်ရဲတဲ့ လူတိုင်း ဖတ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ စာအုပ်။

ကမရွန်ဆင်ကလဲယား
လူ့ယဉ်ကျေးမှု ဗိသုကာ

ဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာဟာ ဒုက္ခပင်လယ်ကြီးကို စိမ်းစိုတဲ့ အနာဂတ်ဖြစ်အောင်၊ သူ မျှော်လင့်တာထက်ပိုပြီး အခွင့်အလမ်းတွေ ပွင့်လန်းနေတဲ့ လောကကြီး ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တဲ့ အရှိရတ်ဆရာ တစ်ယောက်ပဲ။ ဒီစာအုပ်ဟာ တီထွင်ရင်း သင်ကြား၊ သင်ကြားရင်း တီထွင် ဆိုတဲ့စာအုပ်မျိုးပဲ။ ဝီလျံရဲ့ ပညာပါရမီဟာ အာဖရိကကို ကျွမ်းကျင်တဲ့ စွန့်ဦးတီထွင်သူတွေ မွေးထုတ်ပေးဖို့ ညှစ်အားပဲ။

နီကိုလတ်စ် နီဂရိုပွန်တီ
MIT Media Lab

ထုတ်လေသူ၏အမှား

ငွေကြေးအင်အားနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာစသည်တို့ ပေါကြွယ်သော ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံကြီး အချို့ရှိ ဆယ်ကျော်သက်ရွယ် ကျောင်းသားလူငယ်အချို့၏ အရွယ်နှင့် မလိုက်သော စွန့်ဦးတီထွင်မှုများကို ကြားရသောအခါ ဝမ်းသာချီးမွမ်းကြရသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီး တို့ကဲ့သို့ ပေါကြွယ်မှုမရှိသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ဆယ်ကျော်သက်တို့၏ တီထွင်မှုများ အပေါ်တွင်မူ ဝမ်းသာချီးမွမ်းကြရုံတင်မက ချို့ငဲ့သည့်ကြားမှ ထွင်နိုင်စွမ်း ရှိသည့်အပေါ် အံ့သြခြင်းများပါ ဖြစ်ကြရသည်။

ဤစာအုပ်၏ ‘ဇာတ်လိုက်’ ဖြစ်သော ဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာ၏ အကြောင်းကို ဖတ်ရလျှင်မူ ချီးမွမ်း အံ့သြရုံတင်မဟုတ်။ ရှာမှရှားသော အာဂလူငယ်ကလေး ပါတကားဟု ရင်သပ်ရှုမော ဖြစ်ကြရပါလိမ့်မည်။ မိမိကိုယ်တိုင် အောင်မြင်သကဲ့သို့ ပီတိ ဖြစ်ကြရပါလိမ့်မည်။ လွဲမှားသော စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ မဆင်မခြင် သစ်တော ခုတ်လိုခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော ဆင်းရဲငတ်မွတ်မှုစသည်တို့ကြောင့် ကပ်ဘေးနှင့် ကြုံခဲ့ရသော အာဖရိကတိုက် မာလာဝီနိုင်ငံသား ဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာသည် ကျောင်းလခ မပေးနိုင်၍ ကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့ရသော်လည်း ကျေးရွာ စာကြည့်တိုက်မှ စာအုပ်များကို ဖတ်ရှု၍ လေရဟတ် တည်ဆောက်ကာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူပြီး ရွာကိုလင်းထိန်စေသောအချိန်တွင် သူ၏ အသက်မှာ ၁၄ နှစ်သာ ရှိသေးသည်။

ကျွန်တော်သည် အာဂလူတိတ်ကလေးဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာ၏အကြောင်းကို ဆောင်းပါးရေး၍ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ သူ့ အကြောင်းကို အကျယ်သိလိုလှသည်နှင့် ဆက်လက်ရှာဖွေရာ The Boy who Harnessed the Wind အမည်နှင့် စာအုပ် ထုတ်ဝေထားကြောင်း သိရသည်။ ယင်းစာအုပ်ကို စင်ကာပူ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် တစ်ဆိုင်ဝင် တစ်ဆိုင်ထွက် ရှာသော်လည်း မတွေ့သဖြင့် amazon.com အွန်လိုင်းစာအုပ်ဆိုင်မှ မှာယူကာ ဖတ်ရှုရသည်။

လက်ထဲသို့ စာအုပ် ရောက်ရောက်ချင်း အစပိုင်း နှစ်ခန်းမျှ မြည်းကြည့်ပြီးသည့်နောက် အထူးနှစ်သက်လှ၍ လူငယ်များကို အမြန်ဆုံး မျှဝေ အသိပေးလိုလှရကား ပြီးစီးအောင်ပင် မဖတ်တော့ဘဲ ဆရာဦးတင်မောင်မြင့်ထံသို့ ဘာသာပြန်ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံ တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် ပို့ပေးလိုက်သည်။ ဆရာကလည်း ယင်းစာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး သဘောကျလှသဖြင့် အားသွန်ခွန်စိုက်ပြန်ဆိုပေးမှုကြောင့် ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ မြန်မာပရိသတ်လက်သို့ စာအုပ်ကောင်း တစ်အုပ်အဖြစ် ပေးအပ်နိုင်ရန် မူရင်းစာအုပ်တွင် မပါသော မြေပုံနှင့် ဓာတ်ပုံများကိုပါ ကြိုးစား ရှာဖွေ ဖော်ပြထားသည်။

မာလာဝီနိုင်ငံသား ဆယ်ကျော်သက်ကလေး၏ စွမ်းရည်ကို ဖော်ကျူးသော ဤစာအုပ်သည် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ချစ်မြတ်နိုးသူများအတွက် သုတ ရသ နှစ်ထွေကို ပေးစွမ်းမည့်အပြင် အခက်အခဲများကို ကျော်လွှား၍ စွန့်ဦး တီထွင်လိုသူ အာဂမြန်မာလူငယ်များ ပေါ်ထွန်းလာရေး၌ အထောက်အကူ ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ကျော်ဦး
ပါရမီစာပေ

နိဒါန်း

အားလုံး ပြင်ဆင်ပြီးပြီ။ ဒီတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီအခြေအနေကို စောင့်ကြည့်ဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်လေ။ ပင်ပန်းလွန်းလှပါပြီ။ ကျွန်တော့် လက်မောင်းကြွက်သားတွေ နာကျင်ကိုက်ခဲနေပြီ။ လက်အံတွေ သေနေပြီ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အလုပ် ပြီးသွားပြီ။ စက်ပစ္စည်းအစိတ်အပိုင်းတွေကို တုတ်ချောင်းတွေနဲ့ သေသေချာချာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် စွဲထားပြီးပြီ။ ကျွန်တော် ဆောက်ခဲ့တဲ့ လေရဟတ်မျှော်စင် စတီးချောင်း အတွန်းအလိမ်တွေ၊ ပလတ်စတစ် ပန်ကာရွက်ကြီးတွေအောက်မှာ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်နေပါတယ်။ ကြည့်ကြစမ်းပါ။ ကျွန်တော့်အိမ်မက်တွေ တကယ်ဖြစ်လာတဲ့ လေရဟတ်မျှော်စင်လေ။

ကျွန်တော် ဆင်တဲ့စက် လည်ပတ်တော့မယ့်အကြောင်း ရွာနီးချုပ်စပ်တွေဆီကို သတင်း ပျံ့လွင့်သွားပါတယ်။ လူတွေ တဖွဲဖွဲ ရောက်လာပါတယ်။ ရွာကို ရောက်လာတဲ့ ဈေးသည်တွေလည်း သူတို့ ရောင်းကုန် ပစ္စည်းကလေးတွေကို ထုပ်ပိုးပြီး လာကြည့်ကြပါတယ်။ ကားသမားတွေကလည်း သူတို့ကားတွေကို လမ်းပေါ်ရပ်ခဲ့ပြီး လေရဟတ်ကို လာကြည့်ကြပါတယ်။

သူတို့အားလုံး တောင်ကြားလမ်းအတိုင်း လျှောက်လာခဲ့ကြတာပါ။ သစ်ပင်ရိပ်တစ်ခုမှာ စုဝေးပြီး သူတို့တစ်တွေ တီးတိုးတီးတိုး သဖန်းပိုး လုပ်နေကြပါတယ်။ သည်မျက်နှာတွေကို ကျွန်တော် မြင်ဖူးတာပေါ့။ လပေါင်း များစွာ ကျွန်တော့်ကို သရော်လှောင်ပြောင်ခဲ့ကြတဲ့ မျက်နှာတွေ။ ခုအချိန်ထိ သူတို့ ကျိတ်ရယ်နေကြတုံး။ သို့သော် လူတွေက ထပ်ရောက်လာနေဆဲ။ အင်း အချိန်ရောက်ပြီပေါ့။

ဘယ်ဘက်လက်က ဝါယာကြိုးပတ်ထားတဲ့ ကျူပင်လေးကို ကိုင်ပြီး မျှော်စင် ပထမ လှေကားထစ်ကို ကျွန်တော် တက်လိုက်တယ်။ သစ်သားချောင်းက ကျွန်တော့်ကိုယ်အလေးချိန်ကြောင့် ကျိုးကျိုးကျွတ်ကျွတ် မြည်သွားတော့

လူတွေ အသံတိတ်သွားတယ်။ ကျွန်တော် တစ်ထစ်ချင်း ခပ်ဖြည်းဖြည်း တက်လာခဲ့တယ်။ စိတ်ချလက်ချနဲ့ ယုံကြည်မှု အပြည့်နဲ့ပါ။ အပေါ်ရောက်တော့ လက်ရာခပ်ကြမ်းကြမ်း လုပ်ထားတဲ့ စက်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်လိုက်တယ်။ စက်ရဲ့ ပလတ်စတစ် လက်တန်းတွေက မီးလောင်ထားလို့ ညိုမည်းနေတယ်။ သံထည်ပစ္စည်းတွေကို ဘုတ်ချောင်းတွေနဲ့ စုတ်ပြီး တချို့တော့ သံဂဟေ ဆော်ထားတယ်။ ဆေးသုတ်ထားပေမယ့် အောက်က သံချေးမပြောင်တော့ ဘယ်ဆေးစွဲမလဲ။ အကွက်တွေ ထလိုပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့် လေရဟတ်မျှော်စင်ဟာ ယာခင်းစိမ်းစိမ်းတွေနဲ့နောက်ခံတောင်တန်းညိုညိုမှာ ကျက်သရေရှိနေတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ မျှော်စင်နဲ့ မျှော်စင်ပေါ်က စက်ကိရိယာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုတိုင်းမှာ ဇာတ်လမ်းကိုယ်စီ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီဇာတ်လမ်းကလေးတွေကို သူတို့က ကျွန်တော့်ကို တီးတိုး ပြောပြနေကြသလိုပဲ။ ဒီပစ္စည်းကလေးတွေဟာ ပျောက်ဆုံးသွားလိုက်၊ ပြန်တွေ့လိုက်နဲ့ပဲ။ သူတို့တစ်ခုစီမှာ အခက်အခဲတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်စရာတွေလည်း ပါရဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ အားလုံးစုစည်းမိကြပြီ။ ဒါတွေ အားလုံး ပေါင်းစပ်လိုက်တဲ့အခါ စက်တစ်လုံး အသစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်မွေးဖွားခြင်းမျိုး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

စက်ထဲက ထွက်ကျနေတဲ့ ကြိုးစကလေး နှစ်ပင်ဟာ လေအဝေ့မှာ လှုပ်ရှားဆော့ကစားနေကြတယ်။ သည်နှစ်ပင်ကို ကျွန်တော့်လက်ထဲက နှစ်ပင်နဲ့ တစ်စီ ပူးချည်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် အမြဲတမ်း စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ ဟိုးအောက်ဘက်ဆီမှာတော့ လူတွေ ကျက်စီ ကျက်စီနဲ့ပေါ့။

တစ်ယောက်ရဲ့ပြောသံကို ကျွန်တော် အပေါ်က ကြားလိုက်တယ်။ ‘ဟေ့ တိတ်တိတ်နေကြပါ။ ဒီကောင်လေး ဘယ်အထိ အရှူးထမလဲ စောင့်ကြည့်ကြစမ်း’

လေတစ်ချက် ဝေ့လာတော့ အောက်ကအသံတွေနဲ့ ရောထွေးသွားတယ်။ လေကပြင်းတော့ ကျွန်တော် ဝတ်ထားတဲ့ တီရှပ် တဖျတ်ဖျတ် လှုပ်ခါသွားတယ်။ မျှော်စင်ရဲ့ လှေကားဆန်တွေကို လေတိုးသံက လေချွန်သံ ပေါက်လာတယ်။

အပေါ်ဆုံးအထစ်အထိ ကျွန်တော် ဆက်တက်လာခဲ့ပြီး လေရဟတ်ဘီးနဲ့ သံစင်ပေါင်ကို တွဲဖမ်းထားတဲ့ ကြိုးကို ဖြေပေးလိုက်တယ်။ ဟော့ ချက်ချင်း လေရဟတ်ဘီး စလည်ပြီ။ ပထမတော့ တစ်ပတ်ချင်း။ နောက် တဖြည်းဖြည်း မြန်လာတယ်။ အရှိန်ပြင်းလာတော့ မျှော်စင် သိမ့်သိမ့်တုန်လာတယ်။ ကျွန်တော့် ခူးတွေပါ တုန်လာပြီ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် မြဲမြဲ ကိုင်ထားတယ်။

ဘုရား ဘုရား၊ လူပုံအလယ်မှာ ကျွန်တော် အရက်မကွဲပါရစေနဲ့။ လက်ထဲက ဆိုင်းကြိုးနဲ့ ဝါယာကြိုးကို တင်းတင်းဆုပ်ပြီး ကျွန်တော့် စက်ကလေး တန်ခိုးပြချိန်ကို ရင်တမမ စောင့်ကြည့်နေတယ်။

ဟိုက် လာပြီ၊ ဟောဒီမှာ လာပြီ။ ကျွန်တော့်လက်ဝါးထဲမှာ အလင်း ရောင်ကလေး လက်လာတယ်။ ပထမတော့ မှိန်မှိန်ကလေး၊ ခဏနေတော့ လင်းထိန်လာတယ်။

အောက်ကလူတွေ ပါးစပ်အဟောင်းသား ဖြစ်သွားကြတယ်။ တချို့ ကြက်သီးမွေးညင်း ထနေကြတယ်။ ကလေးတွေ ရှေ့တိုးလာကြတယ်။

‘ဟာ တကယ်ပါလား’

တစ်ယောက်ရဲ့ အသံ။

‘ဟုတ်တယ်ဟေ့၊ ကောင်လေးပြောတဲ့အတိုင်း ပါလား’

နောက်တစ်ယောက်ရဲ့ ထောက်ခံသံ။

*

အခန်း ၁

သိပ္ပံပညာရဲ့ ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာတွေကို မမြင်ဖူးခင် ကမ္ဘာကြီးကို မှော်အတတ် နဲ့ စုန်းတစ္ဆေတို့က လွှမ်းမိုးထားတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ခဲ့တယ်။

ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က နတ်မိစ္ဆာတွေ၊ စုန်းတစ္ဆေတွေ တကယ်ရှိနေ တယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ ငယ်ငယ်က နတ်ကိုင်လို့ သေမလို ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ကျွန်တော့်အသက်ကို ကယ်ခဲ့သူကတော့ ကျွန်တော့်အဖေပါပဲ။ အဲဒီအတွက် ကျွန်တော့်အဖေဟာ သူရဲကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့တာပါပဲ။

ကျွန်တော် ခြောက်နှစ်သား အရွယ်ကပေါ့။ ရွာလယ်လမ်းမှာ သူငယ်ချင်း တွေနဲ့ ဆော့နေချိန်၊ သီချင်းတွေ ဆိုကြ ကြ ခုန်ကြနဲ့ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ရွာက မာစီတာလာဆိုတဲ့ ရွာကလေးပါ။ ကာစန်ဂျွန်နားမှာပါ။ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုက ယာတောတစ်ခုမှာ နေပါတယ်။ နွားမတွေ အများကြီးပိုင်တဲ့ လူတွေက နွားကျောင်း သားကလေးတွေ ငှားကြရပါတယ်။

တစ်နေ့မှာ သူတို့ဆီက သတင်းထူး ကြားရပါတယ်။ မနက်စောစော နွားကျောင်းနေတုန်း ဧရာမအိတ်ကြီးတစ်လုံး လမ်းပေါ်မှာ သူတို့ တွေ့ကြသတဲ့။ သူတို့ဖွင့်ကြည့်တော့ လား၊ လား၊ တစ်အိတ်လုံး ချိုချင်တွေ သကြားလုံးတွေ အပြည့်တဲ့များ။ စဉ်းစားကြည့်ပါဗျာ၊ သူတို့တတွေ ဘယ်လောက် ပျော်လိုက်မလဲ ဆိုတာလေ။ ကျွန်တော်က ချိုချင်ဆို အရမ်းကြိုက်တဲ့ကောင်။

‘ဒီချာတိတ်ကို နည်းနည်း ပေးလိုက်ကြရအောင်’

တစ်ယောက်က အကြံပြုတယ်။

ကျွန်တော်က အသက်မရှူအားဘဲ ရင်တမမနဲ့ပေါ့။ ကျွန်တော့် ဆံပင် ထဲမှာ သစ်ရွက်ခြောက်တွေ ကပ်လို့။

‘ပေးလေကွာ၊ ပေးလိုက်ပါ’
တစ်ယောက်က ထောက်ခံပြီး ‘ဒီကောင်လေးပုံလည်း ကြည့်ပါဦးကွာ’
နောက်တစ်ယောက်က အိတ်ထဲနီကံပြီး သကြားလုံး လက်တစ်ဆုပ်
ကျွန်တော်လက်ထဲ ထည့်ပေးတယ်။ ရောင်စုံ အလုံးကလေးတွေ။

သူတို့ ထွက်သွားသွားချင်း ကျွန်တော် ပလုတ်ပလောင်း လွေးတယ်။
အချိုရည်တွေ ကျွန်တော့် မေးစေ့ပေါ် အင်္ကျီပေါ်သို့ စီးကျကုန်တယ်။

နောက်တစ်နေ့ သရက်ပင်အောက်မှာ ကျွန်တော် ကစားနေတုန်း
ဈေးသည်တစ်ယောက် စက်ဘီးနဲ့ ရောက်လာပြီး ကျွန်တော့်အဖေ့နဲ့ စကားပြော
နေတာကို တွေ့ရတယ်။ သူ မနေ့က ဈေးအပြန်မှာ အိတ်တစ်လုံး ကျကျန်ခဲ့လို့
ပြန်ရှာတဲ့အခါ လမ်းပေါ်မှာ မတွေ့တော့ဘူးတဲ့။ အိတ်က ပီကေအိတ်ဖြစ်ကြောင်း၊
နွားကျောင်းသားတွေ ရသွားတယ်လို့ အခြားဈေးသည်တွေဆီက သိရတဲ့
အကြောင်း ပြောရင်း ဈေးသည် ဒေါသပူပန်ထနေတယ်။ နောက် နှစ်ရက်ဆက်တိုက်
လာပြီး အိတ်ကောက်ရသွားတဲ့ နွားကျောင်းသားတွေကို စုံစမ်းတယ်။ ပြီးတော့
ကြောက်မက်ဖွယ် ကြိမ်းပါးပါးလေရော။

‘ကျုပ် “ဆင်ဂန်ဂါ” ဆီသွားမယ်၊ ကျုပ်ပစ္စည်းကို စားတဲ့ကောင်တွေ
အားလုံး ကာလနာတိုက်စေရမယ်’

ဆင်ဂန်ဂါဆိုတာ နတ်ဆရာကို ပြောတာပါ။

ပီကေတွေ ကျွန်တော် အများကြီး စားပြီးပြီ။ စားပြီးတာကြာပြီ။
သိပ်အရသာရှိတဲ့ နတ်သုဒ္ဓါတွေ၊ ခုတော့ အဆိပ်တွေ ဖြစ်ကုန်ပြီကော။ ပါးစပ်
ထဲ အော့ချင်အန်ချင်ဖြစ်လာတယ်။ ကျွန်တော် ချက်ချင်း ချွေးတွေပြန်လာပြီး
ရင်တွေတအားခုန်လာတယ်။ ဘယ်သူမှ မသိအောင် အိမ်နောက်ဖေး ပြေးပြီး
ပါးစပ်ထဲ လက်ညှိုးထိုးအန်တယ်။ ခြေထောက်နား ကျလာတဲ့ ဝါဝါ အရည်တွေကို
ဘယ်သူမှ မမြင်အောင် သဲနဲ့ ဖုံးထားခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့် ဝေဒနာ မသက်သာပါဘူး။ နေလုံးကြီးကို တိမ်
မည်းညိုတွေ ဖုံးအုပ်သွားသလို စိတ်ထဲ ခံစားနေရတယ်။ သစ်ပင်တွေထဲကနေပြီး
နတ်ဆရာရဲ့ မျက်လုံးကြီးတွေက ကျွန်တော့်ကို စောင့်ကြည့်နေတယ်လို့ ထင်လာ
တယ်။ ကျွန်တော် စားခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းကို အဆိပ်သင့်အောင် သူ ကျိန်စာတိုက်
တော့မယ်။ ကျွန်တော့်အိပ်ရာထဲကို ဒီည သူ ရောက်လာတော့ မယ်။ ကျွန်တော့်
ဝိညာဉ်ကို နတ်ယူသွားလိမ့်မယ်။ မိုးလင်းတော့ ကျွန်တော့် ခန္ဓာကိုယ် အေးစက်ပြီး
အသက်မဲ့နေလိမ့်မယ်။ ကြောက်လွန်းလို့ အဖျားတက်ချင်သလိုလို ဖြစ်လာတယ်။

ကျွန်တော် ရှိုက်ကြီးစာငင် ငိုချလိုက်တယ်။ ခြေထောက်တွေလည်း
အကြောသေသွားသလို လှုပ်လို့ မရတော့ပါဘူး။ မျက်ရည်ပူတွေ ပါးပြင်ပေါ်ကို

တလိမ့်လိမ့် စီးကျနေချိန်မှာပဲ နှာခေါင်းထဲကို စိမ်းရွှေရွှေ အဆိပ်နံ့တွေဝင်လာပါ
တော့တယ်။ ဘုရား၊ ဘုရား၊ ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး အဆိပ်တွေ ဖြစ်နေပါ
ပေါ့လား။ အမြန်ဆုံး ခြေလှမ်းတွေနဲ့ ကျွန်တော် ပြေးထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ သစ်ကိုင်း
တွေကြားက နတ်ဆရာရဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ ဝေးရာကို ပြေးလာခဲ့တာပါ။ သစ်တော
ထဲကနေမှ အိမ်ဘက်ကို ပြန်ပြေးချလာခဲ့ပါတယ်။ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အဖေ
ပြောင်းဖူးတွေ ချိုးနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ အဖေ့ရင်ခွင်ထဲ ပြေးဝင်လိုက်ချင်တယ်။
မကောင်းဆိုးဝါးရန်က အကာအကွယ်ပေးနိုင်တာ အဖေပဲရှိမယ် ထင်ပါတယ်။

ငိုရင်း ရှိုက်ရင်း အပြစ်ကို ကျွန်တော် ဝန်ခံလိုက်ပါတယ်။

‘ခိုးရာပါ ပီကေတွေ စားတဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်ပါတယ် အဖေ၊ သူတို့
ကျွန်တော့်ကို ခေါ်မသွားပါစေနဲ့ အဖေ’

အဖေက ကျွန်တော့်ကို ခဏကြည့်ပြီး ခေါင်းယမ်းတယ်။

‘ဪ... မင်းပါ ပါတာကိုး’ ဟု ပြောပြီး ပြီးနေတယ်။ ကျွန်တော့်
အဖြစ်ကို သူ သဘောကျနေတာလား။

‘အင်း...’ ဆိုပြီး သူ ထိုင်ရာက ထတယ်။ အဲဒီလို ထ လိုက်တိုင်း သူ
ဒူးခေါင်းထဲက ကျိုးကျိုးကျွတ်ကျွတ် မြည်သွားတာချည်းပဲ။ ကျွန်တော့် အဖေဟာ
ရောမ လူထွားကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။

‘မင်း ဘာမှမပူနဲ့၊ အဖေ အဲဒီဈေးသည်နဲ့ သွားတွေ့ပြီး ရှင်းပြမယ်၊
သူ ကျေနပ်မှာပါ’

ရှစ်ကီလိုမီတာ ဝေးတဲ့ မာဆာကာရွာကို အဖေ ခြေကျင်လျှောက်
သွားပြီး ပြဿနာ ရှင်းခဲ့တယ်တဲ့။ အဖေ ဘယ်လိုရှင်းခဲ့သလဲဆိုတာ နောက်မှ
ကျွန်တော် သိရတာပါ။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို အဖေက ပီကေအိတ်ကြီး တစ်လုံးအပြည့်
ဝယ်ပေးပြီး လျှော်ပေးခဲ့ပါသတဲ့။

ကျွန်တော် အသက်မသေတော့ဘူးပေါ့။ အဖေက ကယ်လိုက်တယ်
ပေါ့။ ကျွန်တော်က အဖေ့ကို အဲဒီညမှာ မေးပါတယ်။ ကျိန်စာဆိုတာ ဘာလဲပေါ့။
အဖေက အလေးအနက် တွေးနေပုံမျိုးနဲ့ ဖြေပါတယ်။

‘အေးကွာ၊ အချိန်မီ ရောက်သွားလို့ တော်သေးတာပေါ့’ တဲ့။ ပြီးတော့
သူ အားရပါးရ ရယ်ပါတယ်။ သူ ထိုင်နေတဲ့ ကုလားထိုင်ကြီး သိမ့်သိမ့်တုန်အောင်
သူ ရယ်နေတာပါ။ ပြီးမှ -

‘ဒီမယ် ဝီလျံ၊ မင်းဘဝမှာ ဘာတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမယ်ဆိုတာ ဘယ်
သူမှ မပြောနိုင်ဘူး။ အဲဒါ မြဲမြဲ မှတ်ထား’

*

အားနဲ့ ၂

ကျွန်တော့်အဖေဟာ ငယ်ငယ်ကတည်းက အလုပ်ကြီးစားတဲ့ လူငယ်အဖြစ် နာမည်ကြီးခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်ကတော့ တောင်ယာလယ်လုပ် ဓားမ ခုတ်ပါပဲ။ သူ့အဖေတွေ၊ သူ့အဘိုးတွေ လက်ထက်ကလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ မာလာဘီမှာ လူဖြစ်လာရင် ဓားမဦးချလုပ်ငန်းနဲ့ မကင်းနိုင်ကြပါဘူး။ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံမှာ အဲဒီအတိုင်း လုပ်ဖို့ ဥပဒေပြဌာန်းထားသလား မသိပါဘူး။ မောရှေ့ရဲ့ ဥပဒေသတွေလိုလေ။ ကိုယ်တိုင် တောင်ယာမခုတ် လယ်မလုပ်လျှင်လည်း လယ်ယာထွက် ပစ္စည်း သီးနှံတွေကို ဝယ်ရောင်း လုပ်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်ကြရ တယ်။ အဖေဟာ သူ့ကိုယ်ပိုင် မြေမဝယ်နိုင်ခင် အဲဒီလို လမ်းလျှောက် ဈေးသည် ဘဝနဲ့ စခဲ့ရပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက သူ 'ဒါဝါ' မှာ နေပါတယ်။ ဒါဝါဆိုတာ မာစီတာလာ တောင်ပိုင်းက တောင်ကုန်းညိုညိုပေါ်မှာ တည်ရှိတဲ့ မြို့ကလေးပါ။ ၇၀ ပြည့် လွန် ၈၀ ပြည့်လွန်ကာလတွေတုန်းက သိပ်ငွေရှာလို့ကောင်းတဲ့ မြို့ကလေးလို့ ဆိုပါတယ်။ လူငယ် လူရွယ်တွေအတွက် စီးပွားရှာလို့ သိပ်ကောင်းတဲ့ နေရာတဲ့။ အဲဒီအချိန်က မာလာဘီဟာ အာဏာရှင်ဘင်ဒါရဲ့လက်ထက်ပါ။ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ် ရက်ရက်စက်စက် အုပ်စိုးသွားတဲ့ အာဏာရှင်ပေါ့။

အစောပိုင်းက မာလာဘီတွေဟာ ဘင်ဒါအကြောင်း အားလုံး ကြားဖူး ကြတယ်။ သူဟာ ကာစနိုဂူက တောသားလေးတစ်ယောက်ပါ။ ဧရာမ တောင် တန်းကြီးများရဲ့ အရိပ်အောက်မှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ငိုနီ လူမျိုးစု တွေကို ချီဝါတို့ အောင်ပွဲခံခဲ့တဲ့ နွေသမယပေါ့။ ဘင်ဒါဟာ မိုင် ထောင်ချီဝေးတဲ့ ရွှေတွင်းတွေ ရှိတဲ့ တောင်အာဖရိကကို ကုန်းကြောင်း လျှောက်သွားခဲ့တယ်။

ပြီးတော့ ရွှေတွင်းတွေမှာ အလုပ်လုပ်တယ်။ အဲဒီမှာ တောင်အာဖရိကရဲ့ ပညာသင် စရိတ်နဲ့ ကျောင်းနေခွင့်ရတယ်။ ပြီးတော့ အင်ဒိုယားနားနဲ့ တင်နက်ဆီ တက္ကသိုလ် တွေမှာ ဆက်တက်ပြီး ဆရာဝန်ဘွဲ့ ရခဲ့တယ်။ အင်္ဂလန်မှာ အလုပ်သွားလုပ်ပြီးမှ မာလာဘီကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ဗြိတိသျှ အစိုးရဆီက လွတ်လပ်ရေး တောင်းတယ်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှာ တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ အဆက်မပြတ် တောင်းဆိုမှုကြောင့် ပါလီမန်က သူ့ကို ရာသက်ပန်သမ္မတအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခဲ့ရတယ်။

သူဟာ တိုင်းပြည်ကို တစ်သွေးတစ်သံအမိန့်နဲ့ အုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ အိမ် တိုင်း ဆိုင်တိုင်း သူ့ဓာတ်ပုံ ချိတ်ခိုင်းတယ်။ သူပုံထက်မြင့်တဲ့ နေရာမှာ ဘယ်သူပုံမှ မချိတ်ရဘူး။ သူပုံ မချိတ်တဲ့ အိမ်ရှင်၊ ဒါမှမဟုတ် ဆိုင်ရှင်တွေ နာပြီသာမှတ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရဲ့သမိုင်းမှာ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး ခေတ်ပဲ။ မိန်းမတွေ ဘောင်းဘီ မဝတ်ရဘူး။ ဒူးပေါ်တဲ့အဝတ် မဝတ်ရဘူး။ ရုပ်ရှင်တွေထဲမှာလို့ လူ မြင်ကွင်းမှာ မနမ်းရဘူး။ သမ္မတက နမ်းတာကို မုန်းသတဲ့။ အစိုးရပေါ်လစီကို မဝေဖန်ရဘူး။ ဝေဖန်ရင် သူ့ထောက်လှမ်းရေးတွေက ချက်ချင်းကုတ်သွားပြီး ထောင်ထဲပို့တယ်။ ညှဉ်းဆဲတယ်။ တချို့ကို အစာငတ်ခံထားတဲ့ မိချောင်းကန်ထဲ ကို ပစ်ချတယ်။

ကုန်သည်ပွဲစား၊ အရောင်းအဝယ်သမားအတွက်လည်း တကယ် ခေတ် ဆိုး ခေတ်ကျပ်ကြီးပဲ။ အဖေက အဲဒီကာလ အတွေ့အကြုံတွေ ကျွန်တော်တို့ကို ပြန်ပြောပြတတ်တယ်။ မာလာဘီရေကန်ကို ကြုံရာကားနဲ့ သွားကြရတယ်။ ပြန်လာ ရင် ဆန်၊ ငါးခြောက်၊ အဝတ်အထည်တွေ သယ်လာပြီး ဒိုဇာဈေးထဲမှာ ရောင်း တယ်။ မာလာဘီ ရေကန်ဆိုတာ ကမ္ဘာပေါ်က အကြီးဆုံးရေကန်ကြီးတွေထဲမှာ တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ ကုန်းတွင်းပင်လယ်ကြီးပေါ့။ တိုင်းပြည်ရဲ့ အရှေ့ပိုင်း တစ်ခြမ်းလုံးကို ရေပြင်ကြီးက နေရာယူထားတယ်။ လှိုင်းလုံးကြီးတွေက ပင်လယ် ထဲက လှိုင်းလုံးကြီးတွေအတိုင်းပဲ။ အဲဒီကုန်းတွင်းပင်လယ်ကြီးကို ကျွန်တော် အသက် ၂၀ ကျမှ ရောက်ဖူးပါတယ်။ တကယ်ဆို ကမ်းစပ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ရွာ ဟာ နှစ်နာရီသာ မောင်းရတာပါ။ မာလာဘီကန်စပ်ကို ကျွန်တော်တို့ ရောက် သွားရင် ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် မိုးကုတ်စက်ခိုင်းဆီကို ကျွန်တော် ငေးကြည့်နေ တတ်ပါတယ်။ သိပ်အရသာ ရှိတာပဲ။ သိပ်ချစ်ဖို့ကောင်းတဲ့ ရေပြင်ကြီးပါ။

ကုန်သည်တွေက ဟိုးအဝေးကြီးမှာရှိတဲ့ 'နုဒိုတာကိုတာ' လို့ 'မန်ဂိုချီ' လို့ မြို့တွေဆီကို မီးသင်္ဘောကြီးတွေနဲ့ သွားကြတယ်။ အကြီးဆုံး သင်္ဘောကြီး နှစ်စင်းက ပီလာလာနဲ့ ချောင်စီမေပယ်။ သင်္ဘောကြီးတွေပေါ်က စားသောက်ဆိုင် တွေက သိပ်ကောင်းတယ်။ ဈေးသည်တွေဟာ သင်္ဘောပေါ်မှာ တစ်လမ်းလုံး

စားကြသောက်ကြ ကကြခုန်ကြနဲ့ပေါ့။ အဲဒီ ရေလမ်းခရီးမှာ ကျွန်တော့်အဖေက မူဆလင် ကုန်သည်တွေနဲ့ ပစ္စည်းဖလှယ်တယ်။ မူဆလင်တွေကို ‘ယာအို’ လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီဘက်နယ်မှာ သူတို့ လူမျိုးတွေ အနေများတယ်။

မိုဇမ်ဘစ်ကန်ကြီးကို ဖြတ်ပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်တစ်ရာလောက်က မာလာဝီ ကို ယာအိုတွေ ရောက်ခဲ့ကြတယ်။ ဇမ်ဒီဘာမူဆလင်တွေက သူတို့ကို ဇာတ်သွင်း ခဲ့ ကြတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့တွေကို စည်းရုံးပြီး ချီဝါလူမျိုးစုတွေကို ဖမ်းခိုင်းတယ်။ သူတို့တွေဟာ ရွာတွေကို ဝင်စီးပြီး ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးတွေကို သတ်ဖြတ်နိုင်စက် တယ်။ လည်ပင်းကို သံကြိုးတွေနဲ့ချည်နှောင်ပြီး နွားတွေ မောင်းသလို၊ ပင်လယ် ဘက် မောင်းသွားကြတယ်။ ခရီးက သုံးလခရီးဆိုတော့ လမ်းမှာသေတဲ့လူ များတယ်။ ပင်လယ်ကို ရောက်ရင် သူတို့ကို ကျွန်လေ့တွေပေါ်တင်ပြီး ရောင်းစား လိုက်ကြတယ်။ ကျွန်လေ့တွေက အများအားဖြင့် ပေါ်တူဂီလေ့တွေ။ အဲဒီအတွက် သူတို့ ရွှေရတယ်။ ဆားရတယ်။

စကော့လူမျိုးသာသနာပြု ဒေ့ပစ်လစ်ပင်းစတုန်းလိုလူသာ ပေါ်မလာခဲ့ ရင် ယာအိုတွေနဲ့ ချီဝါတွေဟာ ဒီသံသရာက လွတ်မှာမဟုတ်ဘူး။ လစ်ပင်းစတုန်း က ကျွန်ကုန်ကူးတဲ့ စနစ်ကို ဆုံးခန်းတိုင်ပေးခဲ့တယ်။ မာလာဝီတွေကို ကုန်သွယ် ရေးလမ်းကြောင်း ဖွင့်ပေးခဲ့တယ်။ စာသင်ကျောင်းတွေ၊ သာသနာပြုကျောင်းတွေ တည်ထောင်ပေးခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ လူငယ်တွေဟာ ခေတ်ပညာတတ်တွေ ဖြစ်လာခဲ့ တယ်။ ငွေရှုတ်လာကြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ လူမျိုးစု တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ထစ်ခနဲရို ထမတိုက်ကြတော့ဘူး။ ဒီခေတ်မှာ ယာအိုတွေကို ကျွန်တော်တို့က ညီအစ်ကိုတွေ လို သဘောထားနိုင်လာခဲ့တယ်။ အမေဆိုရင် ယာအိုကပြားပဲ။ ကျွန်တော်လည်း ယာအိုကပြားလေ။

ရေကန်ကြီးရဲ့ တောင်ဘက်စွန်းမှာရှိတဲ့ မန်ဂိုချီမြို့အကြောင်း အဖေ အများကြီး ပြောပြတယ်။ မန်ဂိုချီက ရိုယာမြစ်ဝမှာ ရှိတယ်တဲ့။ နောင် ကျွန်တော် စာအုပ်တွေ ဖတ်ဖြစ်တော့ ဒီမြို့အကြောင်း ပို သိလာတယ်။ အနောက်အာဖရိက မှာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု ပထမဆုံးတိုးတက်စည်ပင်လာတဲ့ နေရာပေါ့။ မာလာဝီ၊ ဇမ်ဘီယာ၊ တန်ဇန်နီးယားနဲ့ မိုဇမ်ဘစ် ကုန်သည်တွေ လမ်းတကာမှာ ခြေချင်းလိမ်နေတယ်။ တစ်မြို့လုံးဟာ ဘာသာပေါင်းစုံနဲ့ ပြောသံဆိုသံ သီချင်းသံ တွေ လှိုင်နေတယ်။ ချွေးနဲ့၊ ငါးခြောက်နဲ့၊ မဆလာနဲ့၊ ပြောင်းဖူး ပေါက်ပေါက်နဲ့ လည်း လှိုင်လို့ပေါ့။ အရက်ဆိုင်တွေလည်း ရောင်းကောင်းသမု လက်မလည်နိုင် အောင်ပဲပေါ့။ ကုန်သည်ပွဲစားတွေရဲ့ အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံတွေလည်း ပျိုက်ခနဲ ပျိုက်ခနဲပေါ့။ စားသောက်ဆိုင်တွေ၊ ရေပူချိုးခန်းတွေ၊ ကောင်မလေးတွေက ငွေအရွှင်ဆုံးပေါ့။ ဒါတွေက ကျွန်တော် အရွယ်ရလာမှ နားလည်လာတာပါ။

တချို့ ကုန်သည်တွေဆို အတွင်းခံ အဝတ်အစားနဲ့ အိမ်ပြန်သွားကြရသတဲ့။ အဖေက သည်ကိစ္စတွေကင်းလို့ သူ့ကို ‘ဘုန်းတော်ကြီး’ လို့ နာမည် ပေးထားကြသတဲ့။

‘ဟေ့ကောင်၊ ဒီက ကောင်မလေးတွေက အရမ်းနိပ်တာကွ၊ လာပါ။ မင်းအမေ့စကားတွေ မေ့ထားလိုက်ပါကွာ’

ဘာညာ ဘာညာနဲ့ စည်းရုံးလည်း အဖေက မပါဘူး။ ဒီတော့ ‘ဟေ့ ကောင်၊ ဘာလဲ မင်း သစ်ပင်ပေါ်က လိမ့်ကျလို့ ဟိုဟာ ကွဲသွားတာလား’ ဟု ပြောကြသေးတယ်တဲ့။

အဖေက ဘယ်သူ ဘာပြောပြော သူ့မူနဲ့သူ နေခဲ့လို့ ‘ဘုန်းတော်ကြီး’ နာမည်တွင်ခဲ့တာပါ။

*

အဖေဟာ အလွန်ပလကောင်းတဲ့ လူထွားကြီးတစ်ယောက်ပါ။ လူကောင် ကြီး သလို သောက်လုံးလည်း ကြီးပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ မိတ်ဆွေကုန်သည်တွေ ဒိုဝါကို ရောက်လာကြလို့ ဝိုင်းဖွဲ့ဖြစ်ကြတယ်။ သူတစ်ယောက်တည်း ကားလိစ် ဘတ် ဘီယာ ငါးဆယ့်ခြောက်ပုလင်း သောက်ခဲ့သတဲ့။ အိမ်ကို မနက် နှစ်နာရီမှ ပြန်ရောက်သတဲ့လေ။ အဲဒီလို ဝိုင်းတွေမှာ လက်သီးထိုးပွဲတွေလည်း မကြာခဏ ဖြစ်တတ်တယ်။ အဖေက စိန်ခေါ်ရင် တိမ်ပေါ်အထိ လိုက်ထိုးမယ့် လူစားမျိုး။

သူဟာ ကုန်သည်ဈေးသည်လောကမှာ အရောင်းအဝယ် ကျွမ်းကျင် ရုံသာ မဟုတ်ဘူး။ ဘီယာ အသောက်နိုင်ဆုံး လူတစ်ယောက်အဖြစ်ပါ နာမည် ကြီးသူပါ။ သူ့ခွန်အားနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း ပြောစမှတ်ပြုကြရပါတယ်။ မာလာဝီမှာ ‘ခေါင်းတစ်လုံးတည်းနဲ့ အိမ်အမိုးကို မ မနိုင်ဘူး’ ဆိုတဲ့ စကားရှိပါတယ်။ အဖေ က ဒီဆိုရိုးကို လုံးဝ လက်မခံပါဘူး။

ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့ဟာ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်က မာလာဝီ လွတ် မြောက်ခဲ့တဲ့ လွတ်လပ်ရေးနေ့ပေါ့။ အမေရိကန်က ညီအစ်ကိုတွေရဲ့ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့လိုပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ဆိုမှာလည်း ပျော်စရာအဖုံဖုံနဲ့ လွတ်လပ်ရေးပွဲ ဆင်နွှဲကြစမြဲပါ။ အတီးအမှုတ် အကအခုန်တွေ၊ စားစရာသောက်စရာတွေ အလှူ ပယ်နဲ့ပေါ့။ ကောင်လုံးကင်လုပ်တဲ့ ပွဲတွေလည်း အများကြီး။

တစ်နှစ်မှာတော့ ‘ရောဘတ်ဖူမူလာနီ’ လာရောက် ဖြေဖျော်ပါတယ်။ မာလာဝီရဲ့ နာမည်ကျော်အဆိုတော်လေ။ အဲဒီတုန်းက သူ့အသက် ၂၂ နှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒိုဝါမြို့တော်ခန်းမမှာ သူသီဆိုဖြေဖျော်မယ်ဆိုတော့ အဖေက

အားနဲ့ ၄

ကျွန်တော် ဆယ်သုံးနှစ်ထဲ ရောက်လာတော့ ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး ပြောင်းလဲလာတာကို သတိပြုမိပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်ယောက် လူပျိုဘဝထဲကို ဝင်ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။

ငှက်ပစ်မထွက်တော့ဘဲ ဂီးလ်ဘတ်တို့ ဂျက်ဖရီတို့နဲ့ တွဲပြီး ဈေးထဲမှာ လတ်လျား လတ်လျား လုပ်တတ်လာပြီ။ ဈေးပိုင်းမှာ ရွယ်တူတွေနဲ့ ကျောက်ဒိုးပစ်တမ်း ကစားကြပါတယ်။ ဘောလုံးပွဲနားထောင်လို့ အားပေးတဲ့ဘက်က အသင်းရှုံးရင် စိတ်ဓာတ်တွေ အကျကြီးကျပြီး အိပ်ရာထဲ လဲမတတ် ဖြစ်သွားရော၊ ဒါကြောင့် ဘောလုံးပွဲလည်း နားမထောင်ဘဲ နေလိုက်ရပါတော့တယ်။

အဲဒီအချိန်လောက်မှာပဲ ဂျက်ဖရီက ရေဒီယိုအပျက်တွေ ရှာပြီး တစ်စိတ်ဖြုတ်ကြည့်တဲ့အလုပ် စပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်နဲ့ပေါင်းပြီး ရေဒီယိုပြင်တတ်အောင် လေ့လာကြပါတယ်။

မာလာဘီနဲ့ အာဖရိက နိုင်ငံတော်တော်များများမှာ တယ်လီဖေးရှင်းလွှင့်ဖို့ လျှပ်စစ်မီး မရှိကြပါဘူး။ ရွာကလေးရဲ့ အပြင်ဘက်က ကမ္ဘာကြီးထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ သိဖို့ ရေဒီယိုကိုပဲ အားကိုးကြရပါတယ်။ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတွေနဲ့ ရွာကလေးတွေက စပြီး မြို့ကြီးပြကြီး လမ်းမပေါ်တွေအထိ လူတွေ ရေဒီယိုနားထောင်ကြပါတယ်။ လက်ကိုင်ရေဒီယို သေးသေးကလေးတွေပါ။ မာလာဘီတေးဂီတနဲ့ အမေရိကန်သီချင်းတွေကို ဘလင်တိုင်းယားက လွှင့်တဲ့ ရေဒီယိုတူး အစီအစဉ်က ကြားနိုင်ပါတယ်။ လီလွန်းဂွေက လွှင့်တဲ့ သမ္မာကျမ်းစာတွေလည်း ပါတတ်ပါတယ်။

မာလာဘီအသံလွှင့်ဌာနကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးကတည်းက စတင် လွှင့်

ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မာလာဘီတွေဟာ ရေဒီယိုကို မိသားစုဝင်လို သဘောထားကြပါတယ်။ အဖေက ကျွန်တော် မမှတ်မိတဲ့အချိန်တွေအကြောင်း ပြန်ပြောင်းပြောပြတဲ့အခါ ရေဒီယိုအကြောင်း အမြဲပါတတ်ပါတယ်။ အမေရိကန်က ဒေါ်လီပါတန်နဲ့ ကင်နီရောင်ဂျားစ်တို့အသံကို စတင် ကြားဖူးကြောင်း၊ ရောဘတ်ဖူမူလာနီကိုလည်း ရေဒီယိုမှာ နားထောင်ရလို့ သူ စွဲလမ်းခဲ့တာ ဖြစ်ကြောင်းတွေပေါ့။

‘အဲဒီခေတ်တုန်းက လယ်ယာကဏ္ဍကို ဦးစားပေးတယ်။ သမ္မတဘင်ဒါက လယ်သမားဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ ပထမအရေးကြီး လူတန်းစားလို့ ပြောခဲ့တယ်။ မာလာဘီတိုင်း တောရှင်းဖို့ ထွန်ရေးညက်ဖို့ အမြဲတမ်း တိုက်တွန်းတယ်။ မိုးမကျမီ စိုက်ကြဖို့ အမြဲသတိပေးတယ်။ နွားချေးဖြန့်ဖို့လည်း အမြဲပြောတယ်။’

ကျွန်တော်တို့ခေတ် ရောက်တော့ ကျမ်းစာနဲ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာလာတဲ့ ထိပ်တန်းသီချင်း အပုဒ်နှစ်ဆယ်ကို မလွတ်တမ်း နားထောင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ရေဒီယို ဝမ်းနဲ့ ရေဒီယို တူး အသံလွှင့်ရုံ နှစ်ခုပဲ ရှိပါသေးတယ်။ နှစ်ခုစလုံး အစိုးရပိုင် အသံလွှင့်ဌာနတွေပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ပြင်ပကမ္ဘာကြီးကို လှမ်းကြည့်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြတင်းပေါက်ကလေးက ကျဉ်းလွန်းတာပေါ့။

ပထမဦးဆုံး ရေဒီယိုကို နားထောင်ရတဲ့အချိန်ကစပြီး အထဲမှာ ဘာတွေ ထည့်ထားသလဲ။ ဘာကြောင့် အဝေးကြီး အသံတွေ ဒီအထဲ ရောက်လာတာလဲဆိုတာ ကျွန်တော် သိချင်နေခဲ့တယ်။

ဂျက်ဖရီနဲ့ ကျွန်တော် ရေဒီယိုအပျက်ကို စဖွင့်တုန်းက ဝိုင်ယာကြိုးကလေးတွေ၊ ဆိုက်ကစ်ပြားကလေးတွေကို ကျွန်တော် ငေးကြည့်နေမိတယ်။ ဒီဝိုင်ယာကြိုးကလေးတွေက ဘာလုပ်နေတာလဲလို့။ ဘာလို့ အရောင်တွေ ခွဲထားတာလဲလို့။ ပြီးတော့ ဘယ်ကလာလို့ ဘယ်မှာ ဆုံးတာလဲ။ သည် ပလတ်စတစ်ပြားကလေးတွေ၊ ဝိုင်ယာကြိုး အတိုအစကလေးတွေကြောင့် ဟိုးအဝေးကြီးက အသံတွေ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ထဲကို ဘယ်လို ရောက်လာတာပဲ။ ဟိုးအဝေးဘုရားကျောင်းက တရားသံတွေ၊ တခြားနိုင်ငံက တေးဂီတသံတွေ ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်အောင် ကြံဆောင်သူရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ အံ့မခန်းပါလား။ ဒီအတတ်ပညာမျိုး သူ ဘယ်က ရတာလဲလို့။

ဟိုစမ်းသည်စမ်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ တဖြည်းဖြည်း သိလာတယ်။ ဆိုက်ကစ်ပြားကလေးတွေထဲက ဝိုင်ယာကြိုးကလေးတွေစုပြီး အကြီးဆုံး အပြားမှာ ပေါင်းလိုက်ရင် အသံဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတော့ ပဲစေ့ကလေးတွေနဲ့ တူတဲ့ ထရန်စစ္စတာကလေးတွေက ဓာတ်အားကို ထိန်းပေးပြီး စပီကာနဲ့ ဆက်သွယ်ပေးတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လို သိသလဲဆိုရင် ထရန်စစ္စတာ တစ်လုံးကို ဖြုတ်

ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အသံသိသာသာ တိုးသွားတာ တွေ့ရလို့ပါပဲ။ ကျွန်တော် တို့မှာ ခဲဂဟေတို့တဲ့၊ ဂဟေဆော်တဲ့ ဂေါက် မရှိပါဘူး။ သွတ်နန်းကြီး တုတ်တုတ် တစ်ခုကို ပူရဲလာအောင် မီးဖုတ်ပြီး ဆိုက်ကပ်ထဲက ဂဟေကို ဖြုတ်ရ တို့ရတာပါ။

အက်ဖ်အမ်တို့ အေအမ်တို့ဆိုတဲ့ လိုင်းတွေကို ဘယ်လိုဖမ်းတယ် ဆိုတာလည်း ကျွန်တော်တို့ သိလာတယ်။ ရေဒီယိုမှာ အင်တီနာလို့ခေါ်တဲ့ အာရုံခံပစ္စည်းပါတယ်။ အေအမ်လိုင်းကိုဖမ်းဖို့ သူ့ရဲ့ လိုင်းတွေက ရှည်တော့ အတွင်းမှာ အင်တီနာ ထုံပေးရတယ်။ အက်ဖ်အမ်ကျတော့ လေထဲမှာ ဖမ်းရ တာ လိုင်းက ကျဉ်းပြီး သေးငယ်တာကြောင့် အင်တီနာကို အပြင် ထုတ်ထားရ တယ်။ အက်ဖ်အမ်ဟာ အလင်းရောင်လိုပဲ။ လိုင်းက သစ်ပင်အမြင့်တွေ၊ အဆောက်အအုံမြင့်မြင့်တွေနဲ့ တိုးရင် အတားအဆီးဖြစ်သွားတတ်တယ်။ အနှောင့် အယှက် ဖြစ်တတ်တယ်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ဟာ အတွေ့အကြုံကို အခြေခံပြီး သင်ကြား ခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပညာရရှိအတွက် ရေဒီယို တော်တော်များများလည်း စတေးခံခဲ့ကြရတယ်။ အိမ်နီးနားချင်း အဒေါ်တွေ၊ ဦးလေးတွေရဲ့ ရေဒီယိုတွေကို ဟိုအိမ်လည်တောင်း၊ ဒီအိမ်လည်တောင်းနဲ့ပေါ့။ ဂျက်ဖရီ အခန်းထဲက သေတ္တာ တစ်လုံးထဲမှာလည်း ဝိုင်ယာကြိုးတွေ အပြည့်။ အမှားပေါင်းများစွာကို ဖြတ်သန်းပြီး တွဲနောက်မှာတော့ သူတို့ရေဒီယို အပျက်ကလေးတွေ ကိုင်ပြီး ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာကြတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အလုပ်ကလေး စဖြစ်ပါ တော့တယ်။

သူ့အမေရဲ့ အိမ်နောက်မှာ တွဲထားတဲ့ ဂျက်ဖရီရဲ့ အိမ်ခန်းကလေးဟာ ကျွန်တော်တို့ ရေဒီယိုပြင်ဆိုင်ဖြစ်လာပါပြီ။ အလုပ်အပ်မယ့်လူတွေကို ကျွန်တော် တို့ တမျှော်မျှော်နဲ့ပေါ့။ ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာတော့ ဝိုင်ယာကြိုးတွေ၊ ဆိုက်ကပ်ပြားတွေ၊ မော်တာသေးသေးကလေးတွေ၊ ရေဒီယိုအခွံတွေ ရှုပ်ပွလို့ပေါ့။ ဈေးဦးဖောက် လာသူကတော့ ဟိုဘက်ရွာက အဘိုးကြီးတစ်ယောက်ပါ။ ရေဒီယိုကလေးကို ချိုင်းကြားမှာ ကြက်တစ်ကောင် ပိုက်သလို ပိုက်လာပါတယ်။

‘ဝင်ပါခင်ဗျာ၊ ဝင်ပါ’
‘ဒီမှာ ရေဒီယို ပြင်တယ် ကြားလို့’
‘ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ပြင်ပေးနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ၊ တဆိတ်ပြောပြပါ ခင်ဗျာ’
‘ဟင့် မင်းတို့နှစ်ယောက်က ချာတိတ်ကလေးတွေပဲ။ ဘယ်လိုလုပ် ရေဒီယို ပြင်တတ်မှာလဲ’
‘စိတ်ချပါခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ ပြင်တတ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်တယ်

ဆိုတာသာ ပြောပြပါ’
‘ဖမ်းလို့မရတော့ နားမထောင်ရတော့ဘူးပေါ့’
‘ခဏကြည့်ပါရစေ၊ အင်း၊ ရပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ညနေပိုင်းလောက် ပြန်လာပါ ခင်ဗျာ’
‘ခြောက်နာရီလောက် အပြီးလုပ်ပေးပါကွာ၊ ဒီနေ့ စနေနေ့ကွ၊ ရေဒီယို ပြုဇာတ်ရှိတယ်’
‘စိတ်ချ အဘ၊ စိတ်ချ’

*

ရေဒီယို ဘယ်နေရာမှာ ဘာဖြစ်နေပြီဆိုတာ သိပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော့် အတွက် လိုတာက လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မရှိ တော့ ဘက်ထရီကို အားကိုးရတာပေါ့။ ဘက်ထရီကလည်း ဈေးကြီးလွန်းတော့ မတတ်နိုင်ပြန်ဘူး။ ဘက်ထရီ ဝယ်နိုင်လောက်အောင် ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံမရ ကြသေးဘူးလေ။ ဒီတော့ ဈေးနားက အမှိုက်ပုံမှာ ပစ်ထားတဲ့ ဓာတ်ခဲ အဟောင်း တွေ လိုက်ကောက်ကြရပါတယ်။ အဲဒီအထဲက အားရှိတာလေးတွေ ရွေးပြီး အလုပ်လုပ်ကြရပါတယ်။ အဖိုတစ်ဖက် အမတစ်ဖက် ဝိုင်ယာကြိုးနဲ့ ထိထားပြီး လက်နှိပ်ဓာတ်မီး မီးလုံးကလေးနဲ့ တို့ ကြည့်တာပါ။ မှိုန့်လွန်းနေရင် အားမရှိတော့ ဘူး။ အတော်အတန် လင်းနေသေးရင် အားရှိသေးတယ်ပေါ့။ ပြီးတော့ စက္ကူ ကတ်ပြား ခပ်မာမာကို လိပ်ပြီး ဓာတ်ခဲတွေ စီထည့်ရပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ ဓာတ် အား စုပြီး ရေဒီယို ဖွင့်ရပါတယ်။ ကက်ဆက်ကတော့ အားများလို့ ဒီနည်းနဲ့ မရပါဘူး။ ကျားခေါင်း တံဆိပ် တရုတ်ဓာတ်ခဲတွေက မနိပ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်လုပ် မာလာစီနေမင်းတံဆိပ်က အကောင်းဆုံးပါပဲ။

လူကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကို ကြည့်ပြီး ပြောတတ်ကြ တယ်။
‘တကယ့်သိပ္ပံပညာရှင်ကလေး နှစ်ယောက်ပဲဟေ့၊ ကြိုးစားကြ၊ ကြိုး စားကြ၊ မင်းတို့ အလုပ်ကောင်းကောင်း ရကြမှာပါကွာ’
ရေဒီယိုပြင်ရတာ စိတ်ဝင်စားပေမယ့် ဒါကို သိပ္ပံပညာလို့ တစ်ခါမှ မထင်မိပါဘူး။ ရေဒီယိုအပြင် ကားတွေကိုလည်း ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားနေပါ တယ်။ ဓာတ်ဆီက အင်ဂျင်ကို ဘာကြောင့် လည်ပတ်စေတာလဲဆိုတာ ကျွန် တော် စဉ်းစားတယ်။ သိပ်ခက်မယ် မထင်ပါဘူး။ ကားမောင်းနေတဲ့ လူ တစ်ယောက်ကို မေးလိုက်ရင် အဖြေရမှာပေါ့။ ဒါနဲ့ ဈေးနားမှာ ရပ်ထားတဲ့

ကျွန်တော်နေခဲ့တဲ့ မူလတန်းကျောင်း အဆောက်အအုံ။

ကားသမားတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော်မေးတယ်။
 ‘ကားကြီးဘာလို့ ရွှေသွားတာလဲဗျာ၊ အင်ဂျင်က ဘယ်လို အလုပ်လုပ် တာလဲ’
 ဒါပေမဲ့ ဘယ်ကားဆရာကိုမေးမေး သူတို့ မဖြေနိုင်ကြပါဘူး။ ရယ်ကျဲကျဲ နဲ့ ခေါင်းခါပြသွားကြတာချည်းပါပဲ။ ကျွန်တော့်မှာ အံ့ဩမဆုံး ဖြစ်ရပါတယ်။ အင်ဂျင်က ဘယ်လိုအလုပ်လုပ်တယ်ဆိုတာ မသိဘဲနဲ့ သူတို့ ဘယ်လို ကား မောင်းနေကြပါလိမ့်။
 အရာရာကို တော်တော်သိတဲ့ ကျွန်တော့်အဖေလည်း ဒီကိစ္စကို သိပ် မသိပါဘူး။ သူ့မေးကြည့်တော့
 ‘ဓာတ်ဆီက မီးဖြစ်တယ်။ အဲဒီအားနဲ့ အင်း ငါလည်း သိပ် မသိပါဘူး ကွာ’ တဲ့။
 ဈေးထဲက ရေဒီယိုဆိုင်မှာ စီဒီပြားကလေးတွေ ရောင်းနေပြီ။ ကျွန်တော် တစ်ယောက် ရူးမတတ်အောင် စိတ်လှုပ်ရှားနေပြီလေ။ စက်ထဲကို အပြားကလေး ထိုးထည့်လိုက်ရုံနဲ့ သီချင်းတွေ နားထောင်နေကြပြီ။
 ‘သူတို့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒီအထဲကို သီချင်းတွေ ရောက်လာအောင်

လုပ်တာလဲ’

ကျွန်တော် မေးတဲ့အခါ လူတွေက ‘ဘယ်သိမလဲကွာ၊ ပေါက်ပေါက် ရှာရှာ၊ သီချင်းနားထောင်ရရင်ပြီးရောပေါ့’ လို့ ပြောကြတယ်။ သူတို့တွေက အဲဒီ လို ကျေနပ်နေကြပေမယ့် ကျွန်တော့်ခေါင်းကိုတော့ မေးခွန်းပေါင်း သောင်းခြောက် ထောင်က တူနဲ့ထုသလို ဝိုင်းထုနေကြပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းတွေကို သိပ္ပံပညာရှင်ပဲ ဖြေနိုင်မှာပေါ့။ ဒါဆို ကျွန်တော် ဖြစ်စေချင်ဆုံးက သိပ္ပံပညာရှင်ပေါ့။

အဲဒီအချိန်က တစ်ကီလိုမီတာဝေးတဲ့ ဝင်ဘီမူလတန်းကျောင်းမှာ ကျွန်တော် တက်နေခဲ့ပါ။ လာမယ့်နှစ်မှာ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲ ဖြေရပါမယ်။ အောင်ရင် အထက်တန်းကျောင်းကို ပြောင်းရပါမယ်။ အထက်တန်း ရောက်ရင် သိပ္ပံတွေ အများကြီး သင်ရမယ်။ လက်တွေ့တွေလည်း လုပ်ရမယ်လို့ ကျွန်တော် ကြားဖူးထားတယ်။

*

ကျွန်တော် သိပ္ပံပညာရှင် အရမ်းဖြစ်ချင်နေပါပြီ။ ခုတော့ ကျွန်တော့်အချိန်ပိုတွေ ကို တောင်ယာလုပ်ငန်းထဲမှာချည်း လုပ်အားပေးနေရပါတယ်။ အဖေက ဆေး ရွက်ကြီးနဲ့ ပြောင်းကိုပဲ ဆက်စိုက်နေပါတယ်။ ဒီဝင်ငွေနဲ့ပဲ မိသားစုကို ကျွေးနေရ ပါတယ်။

မာလာစီမှာ ဆန်နဲ့ ပြောင်းကို အဓိကထား စားကြပါတယ်။ မုန့်ဆိုရင် လည်း ပြောင်းနဲ့လုပ်တဲ့မုန့်က ခပ်များများပါ။ ဟင်းလျာကတော့ မုန့်ညင်းနဲ့ ဖရုံသီး အဓိကပေါ့။ ဆိတ်သားတို့၊ ကြက်သားတို့ဆိုတာ ကံကောင်းတဲ့အခါမှသာ စားကြရတာပါ။ ကျွန်တော်အကြိုက်ဆုံးကတော့ ခရမ်းချဉ်သီးနဲ့ ငါးခြောက်ချက် ပါပဲ။

ခန့်ဘာခမျာလည်း ကျွန်တော်တို့ ကျွေးတာကို မညည်းမညူ စား ရှာပါတယ်။

မာလာစီမှာ ယောက်ျားလေးတွေက ယာထဲမှာ ကူရပါတယ်။ အဖေ့ကို ကူမယ့်လူက ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ရှိတယ်။ အိမ်မှာ မိန်းကလေးတွေက အမေ့ကို ကူပေါ့။ ရေခပ်၊ ကလေးထိန်း၊ ပျိုးကျဲ၊ ပျိုးနှုတ်၊ ဆေးခူး၊ ပြောင်းချိုးပေါ့။

မနက်လေးနာရီမှာ အဖေနဲ့ ကွင်းထဲ လိုက်သွားတဲ့အခါ ဟီယားနားလို့ ခေါ်တဲ့ ကြောက်စရာ ရောမ တောခွေးကြီးနဲ့တွေ့လို့ စွတ်ပြေးရတဲ့အခါတွေလည်း ရှိပါတယ်။

ရာသီဥတု ကောင်းတဲ့နှစ်တွေမှာ ဓာတ်မြေဩဇာလည်း ကောင်း

အားနဲ့ ၆

ဒီဇင်ဘာလကို ရောက်လာခဲ့ပါပြီ။ ရေနံရောင်တိမ်မည်းညိုတွေ ကျွန်တော်တို့ ရွာပေါ်မှာ စုဝေးလာပြီး နောက်ဆုံးမှ မိုးရွာချပါတော့တယ်။ တစ်နယ်လုံးက တောင်သူတွေ စိုက်ပျိုးဖို့ ကြိုးကြိုးစားစား ပြင်ဆင်ကြပါတယ်။ အချို့ကလည်း စားစရာရှာနေရတာနဲ့ စိုက်ဖို့ ပျိုးဖို့ မလုပ်နိုင်ကြပါဘူး။ ကံကောင်း ထောက်မလို့ ကျွန်တော်တို့မိသားစုကတော့ ပြောင်းအနည်းအကျဉ်း စိုက်နိုင်ပါတယ်။ ဆေးရွက်ကြီးလည်း ဧကဝက်လောက် စိုက်နိုင်လိုက်ပါတယ်။ သူက မကြာခင် ငွေပေါ်မှာမို့ ကျွန်တော်တို့ကို အသက်ဆက်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ကွင်းထဲဆင်းပြီး ပေါင်းလိုက်တိုင်း တစ်ရွာသား လက်စားလိုက်တွေကို တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့ အဝတ်အစားတွေဟာ စုတ်ပြတ်ပြီး မိုးရေတွေ၊ ရွံ့ရေတွေနဲ့ မြင်မကောင်းလောက်အောင်ပါပဲ။ ပြောင်းဈေး၊ ဂျုံဈေးက မမေးရဲအောင် တက်နေလို့ စားစရာရဖို့ လာအလုပ်လုပ်တဲ့ သူတို့လိုလူတွေအတွက် အခြေအနေက ပိုဆိုးလာတယ်။ မနေ့က သုံးနာရီ လုပ်အားခအတွက် ရတဲ့ စားစရာဟာ ဒီနေ့ ခြောက်နာရီလုပ်မှ ရပါတော့တယ်။

သူတို့တွေဟာ အကြီးအကဲအိမ်ကိုပဲ အားကိုးလာကြရပါတော့တယ်။ နောက်ဖေးပေါက်ကနေ ဂျုံဝေဖို့၊ ပြောင်းဆန်ဝေဖို့ ဂီးလ်ဘတ်ပါ သူ့အမေကို ကူနေရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာလည်း စားစရာ ပြတ်လုနေပါပြီ။ အမေက နောက်ဆုံး ပြောင်းဆန်အိတ်ကို ဖောက်ပြီး ကျိတ်နေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့လူအုပ်အတွက် ခြောက်ရက်စာပဲ ရှိပါတော့တယ်။ အိတ်ခွဲတွေ ပုံထားတဲ့ ကျည်ဘက်ကို လှမ်းကြည့်ပြီး ဝမ်းစာအပြည့် လှောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ နှစ်တွေကို ပြန်သတိရနေပါတယ်။

တစ်ညမှာ အဖေက အိမ်သားအားလုံးကို ဧည့်ခန်းထဲလာဖို့ ခေါ်ပြီး

အခြေအနေကို ပြောပါတယ်။
'အခြေအနေအရ ငါတို့တစ်တွေ တစ်နေ့ကို တစ်နပ်ပဲ စားမှ ဖြစ်တော့မယ်။ လုပ်စရာ အဲဒီ နပ်ကျော်နည်းပဲ ရှိတော့တယ်'
မောင်နှမတွေအားလုံး နားလည်ကြပါတယ်။ ဒါတောင် ငြင်းကြရသေးတယ်

အင်နီက မေးတယ်။
'ဒါဆို ဘယ်အနပ်ကို ကျော်ပြီး ဘယ်အနပ်ကို စားရမှာလဲ' တဲ့။
အီရှာက မနက်စာ စားမယ်ပြောတယ်။ ဒေါရစ်က နေ့လယ်စာတဲ့။
အဲဒီမှာ အဖေက ဝင်ရှင်းပြတယ်။

'သမီးတို့ နှစ်ယောက်စလုံး မှားနေတယ်။ ညစာကို ရွေးရမှာ။ နေ့ခင်းမှာ ဆာတာကို အာရုံပြောင်းဖို့က လွယ်တယ်။ ညစာ ဗိုက်ထဲမရှိရင် ဘယ်သူမှ မအိပ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ညစာကို စားဖို့ ရွေးရမယ်'

နောက်တစ်နေ့ကစပြီး ကျွန်တော်တို့ ညစာပဲ စားကြရတော့တယ်။ အဖေက အားလုံးစုပြီး စားကြဖို့ ပြောတယ်။ မိသားစု မျက်နှာစုံညီစားတာ ဒါပထမဦးဆုံးပါ။

ကျွန်တော်တို့ ချီဝါယဉ်ကျေးမှုအရ သမီးတွေက ဘယ်တော့မှ အဖေနဲ့အတူ မစားရဘူး။ ယောက်ျားလေးတွေက အမေနဲ့ အတူမစားရဘူး။ (အဖေနဲ့ အမေရှေ့မှာ စားသောက်နေရင်း လေလည်ရင် မခက်ပါလား) ကျွန်တော် မှတ်မိတဲ့အရွယ်က စပြီး ကျွန်တော်က အဖေနဲ့ဦးလေးတွေနဲ့အတူ စားရတယ်။ အဖေက အစ်မတွေကို သပ်သပ်ကျွေးပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့မှာ လိုက်နာရမယ့် ရိုးရာဓလေ့တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။ မိသားစု ဆက်ဆံရေးမှာ အမေရိကန်တွေနဲ့ လုံးဝ မတူပါဘူး။ အဖေနဲ့သမီး၊ အမေနဲ့သား ပွေဖက်နှုတ်ဆက်တာကို ယဉ်ကျေးတယ်လို့မထင်ကြပါဘူး။ အငယ်က အကြီးကို ရိုသေရတယ်။ အစ်ကိုအရွယ်၊ အစ်မအရွယ်ကို လေးစားရတယ်။ ဥပမာ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်အစ်မကို ပိုက်ဆံပေးပြီး ပေါင်မုန့်ဝယ်ခိုင်းလို့ မရဘူး။ အကြီးက အငယ်ကို ခိုင်းရင်လည်း ဒူးတစ်ဖက်ညွတ်ပြီး ပိုက်ဆံကိုယူရပါတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ အဲဒီညမှာ ပထမဦးဆုံး လူစုံတက်စုံတိုင်ပြီး စားဖြစ်ကြပါတယ်။ စားပွဲတစ်ဖက်ထိပ်မှာ ရေနံဆီမီးခွက်က မီးခိုးတွေ တလူလူနဲ့ပေါ့။ အမေက လက်ဆေးခွက်နဲ့ ရေခွေးယူလာပေးတယ်။ ထမင်းမစားခင်ကော စားပြီးချိန်မှာပါ လက်ဆေးကြရတယ်။ ဒေါရစ်က လက်ဆေးခွက်နဲ့ ရေခွေးကရားကို ကိုင်ပြီး လူစေ့အောင် လိုက်ဆေးပေးတယ်။

ခါတိုင်းလို အလျှံပယ်တော့ မစားကြရတော့ပါဘူး။ ဘယ်သူမှ အာသာ မပြေကြပါဘူး။ စကားမပြောဘဲ တိတ်တိတ်ကလေး စားကြပါတယ်။ သည် လောက် စားနိုင်နေသေးတာကိုပဲ ဘုရားသခင်ကို ကျွန်တော်တို့ ကျေးဇူးတင်နေ ကြပါတယ်။

အဖေ့အမေကတော့ သားသမီးတွေကိုကြည့်ပြီး မျက်နှာမကောင်းကြ ဘူး။ ကျွန်တော့်ဘဝမှာ ဒါလောက် စိတ်ညစ်စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေမျိုးနဲ့ တစ်ခါမှ မကြုံခဲ့ဖူးပါဘူး။ ရိက္ခာမပြတ်ခင် တစ်ပတ်အလိုမှာ အမေက မိန်း ကလေးတစ်ယောက် ထပ်မွေးပါတယ်။

*

ကျွန်တော်တို့ ရိုးရာဓလေ့မှာ အငယ်က အကြီးကို ရိုသေရတဲ့ စည်းကမ်းမျိုး ရှိသလို အမေးအမြန်းလည်း မထူရပါဘူး။ အထူးသဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်း တွေအကြောင်း မပြောကြရဘူး။ အမေ ရိုးရိုး ဝလာတာလို့ပဲ ကျွန်တော် ထင်ခဲ့ တယ်။ ဒါပေမဲ့ မမေးရဘူးလေ။

ရွာထဲမှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ကိုယ်လေးလက်ဝန်ရှိလာရင် ဒါဟာ မွန်မြတ်တဲ့ကိစ္စလို့ သဘောထားကြတယ်။ သိသာနေပေမယ့် မမေးရဘူး။ သည် ဗိုက်ကိစ္စကို အမျိုးသမီးရဲ့ လင်ယောက်ျားနဲ့ သူ့အမေသာ မေးခွင့်ဆွေးနွေးခွင့် ရှိတယ်။ ကလေးတစ်ယောက် ဒီကိစ္စကို ကြားသွားလို့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကို ပြန်ပြောရင် ဆော်ပလော် အတီးခံရပါတယ်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တစ်ယောက် အကြောင်း ခင်ဗျားမှာ ပြောပိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ ပြီးတော့ လူတွေမှာ အစွဲရှိသေးတယ်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တွေကို စုန်းတွေက ပြုစားခွင့် ရှိတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဗိုက်ကြီးသည် တွေဟာ အပြင်မထွက်ဘဲ ကလေးမမွေးမချင်း အိမ်တွင်းပုန်း နေကြရတယ်။

နို့ညှာတွေက သူတို့ မောင်လေးတွေ၊ ညီမလေးတွေ ဘယ်က ရလာ သလဲမေးရင် လူကြီးတွေက ‘ကလေးတွေကို သားဖွားရုံမှာ ရောင်းတယ်။ အဲဒီက သွားဝယ်လာတာ’ လို့ ဖြေတတ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ ကလေး မွေးရင် အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့တာနဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါနဲ့ ဒါမှ မဟုတ် ဝမ်းပျက်ရောဂါ နဲ့ သေတာ များပါတယ်။ ခုလို ငတ်ပြတ်နေချိန်မှာ ပိုဆိုးတာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ကံကောင်းချင်တော့ ကျွန်တော့် ညီမလေးဟာ ကျန်းကျန်း မာမာနဲ့ မွေးလာခဲ့ပါတယ်။ ခြောက်ပေါင် နှစ်အောင်စ ရှိပါတယ်။ သူ့နာမည် ‘တိယာမိုက်’ လို့ အန္တတ္တသညာ ခေါ်စရာတွင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုကာလမှာ မသေ မပျောက် မွေးဖွားရှင်သန်လာလို့ ‘ဘုရားသခင်ရဲ့ ကျေးဇူးတော်’ လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတဲ့

အမည်ကို ပေးခဲ့တာပါ။

*

ပြောင်း ဂျုံမှုန့် ပုံးဝက်ပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။ နောက်တစ်နေ့မှာ အမေက စွန့်စားခန်းတစ်ခုဖွင့်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ရိက္ခာ လုံးဝပြတ်မသွားခင် ကျန်တဲ့ ဂျုံမှုန့် မုန့်လုပ်ရောင်းဖို့ အစီအစဉ်ပါ။ အမြတ်ရရင် အသက်ရှူချောင်မယ်ပေါ့။

ပဲပုတ် သကြား ဂျုံမှုန့် ရောမွှေပြီး အမေဖုတ်တဲ့ မုန့်ဟာ ကျွန်တော်တို့ ခြံထဲမှာ သွားရည်ကျချင်စရာ မွှေးကြိုင်လို့ နေပါတော့တယ်။ လမ်းသွား လမ်းလာ တွေ တုံ့သွားပြီး မုန့်ဖုတ်တဲ့အနံ့ကို ရှူရှိုက်ကြပါတယ်။ ငှက်ကလေးတောင် ခြံထဲမှာ ရောက်လာပြီး ဆွေးဆွေးမြည့်မြည့် သီဆိုကြပါတယ်။

သည်အနံ့ဟာ ကျွန်တော့်ကိုယ်ထဲကို ဝိညာဉ်တစ်ကောင်လို ဝင်လာပြီး အားတွေအင်တွေ ပြည့်လာတယ်ထင်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ပျက်စရာနဲ့ ကြုံရပြန် ပါတယ်။ ခါတိုင်း အမေမုန့်ဖုတ်ရင် အိုးမှာကပ်ကုန်တဲ့ ပျစ်ခွဲခွဲ အချိုရည်တွေကို ကျွန်တော်တို့ လက်နဲ့ကော်ပြီး စားကြရပါတယ်။ ခုတော့ အိုးကပ်မကျန်အောင် အမေက ပြောင်တလင်းခါတဲ့အထိ တစ်စက်ချင်းချပြီး မုန့်ဖုတ်ပါတယ်။

မုန့်ရောင်းဖို့ ဈေးနားက ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်ရှေ့မှာ အဖေက တဲတစ်လုံး ထိုးပေးပါတယ်။ သစ်တိုသစ်စနဲ့ အိမ်မှာ ပိုနေတဲ့ သွပ်ပြားဟောင်းတွေနဲ့ပေါ့။ နောက်တစ်နေ့မှာ အမေ ဆိုင်ဖွင့်ပါတယ်။ ဈေးပေါပေါနဲ့ ရောင်းတော့ ပြိုက်ခနဲ ကုန်သွားပါတယ်။

တိုင်းပြည်မှာ ပြောင်းဆန်လုံးဝ ပြတ်သွားလို့ ကုန်သည်တွေက နယ်စပ် ကိုဖြတ် တန်ဖေးနီးယားမှာ သွားဝယ်ပြီး ပြန်ရောင်းကြပါတယ်။ ကုန်သည် တစ်ယောက်က အဖေ့မိတ်ဆွေပါ။ မုန့်ရောင်းလို့ရတဲ့ အမြတ်ကလေးနဲ့ အဖေက သူ့ဆီမှာ ပြောင်းဆန်တစ်တင်း ပြန်ဝယ်ပါတယ်။ တစ်ဝက်ကို စားဖို့ တစ်ဝက်ကို မုန့်ဖုတ်ဖို့ အမေက စက်ရုံမှာ သွားကျိတ်ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နှစ်တည်းသော ညစာကို ဖရုံရွက်နဲ့ ရောကျိုစားကြပါတယ်။ အတော်အတန် အဆာခံပါတယ်။

‘အင်း မုန့်က ရောင်းကောင်းနေတော့ တို့တွေ ဒီကပ်ဘေးကို ကျော်ဖြတ် နိုင်မှာပါ’ လို့ အဖေက အားပေးစကား ပြောပါတယ်။

*

တစ်နေ့မနက် မုန့်ရောင်းဖို့ အိမ်က ထွက်မယ့်ဆဲဆဲမှာ တစ်ခုခုကို အမေ

ကြီးလာတဲ့လူပါတဲ့။ တောမှာ လူတွေအဆုတ်ရောဂါ၊ ကာလဝမ်းရောဂါ၊ ငှက်ဖျား ရောဂါတွေနဲ့ သေကြေပျက်စီးနေတာ အဆန်းဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါပေမဲ့ ငတ်လို့ သေတဲ့မသာ မရှိနိုင်ပါဘူးတဲ့။ ငတ်လို့သေတယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တာပဲတဲ့။ သတင်း လာပြီးတာနဲ့ အဖေက ခေါင်းယမ်းပြီး လှည့်ထွက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်က လိုက်မေးတာပေါ့။

သူဘာလို့ အဲဒီလို ပြောတာလဲ အဖေ’
‘လူတချို့က တကယ် မျက်စိမမြင်ကြဘူး၊ ဒီလူက တမင် မမြင်ချင် ယောင်ဆောင်တာ’

*

အားနဲ့ ၈

ရေဒီယိုက သတင်းလာပြီး မကြာခင်မှာပဲ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ညစာဝိုင်းဟာ စားရ တယ် ဆိုရုံ မစို့မပို့နဲ့ ပြီးသွားတာချည်းပါပဲ။ ဝရန်တာမှာရပ်ပြီး အထဲကို ကြည့် နေတဲ့ ခန့်ဘာကို ကျွန်တော် လှမ်းကြည့်လိုက်တယ်။ တစ်နေ့တစ်ခြား သူ့ အခြေအနေ ဆိုးလာနေပါပြီ။ ဦးခေါင်းကို ငိုက်စိုက်ချထားပြီး မျက်ခွံတွေက တွဲကျနေ ပါတယ်။ နံရိုးတွေက အပြင်ကို ငေါထွက်လို့၊ လမ်းလည်း သိပ် မလျှောက်နိုင်တော့ပါဘူး။

သူ သိပ်ကြာကြာနေရတော့မယ် မထင်ပါ။
သူ နောက်ဆုံး ဝလင်လင်စားရတာ ခရစ္စမတ်ကပါ။ ဒီနေ့ သူ့ဝေစု လုံးဝမရှိတော့ပါဘူး။

‘စိတ်မကောင်းပါဘူးကွာ၊ ငါတို့ ဘယ်လိုမှ မတတ်နိုင်လို့ပါ’
စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ ကျွန်တော် အိပ်ရာဝင်လိုက်ပါတယ်။ နောက် တစ်နေ့မှာ အလွန်အမင်း ဆာလောင်မှု ဝေဒနာနဲ့ ကျွန်တော် နိုးလာပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးက ဆာနေတာပါ။ ဗိုက်ထဲမှာသာ မကတော့ဘဲ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘာမှ မရှိတော့သလိုပါပဲ။

ကျွန်တော်နေတဲ့နောက်ဖေး အဖီကလေးဟာ သက်ငယ်မိုးပါ။ အမိုး နဲ့ အောက်က ပလတ်စတစ်မျက်နှာကြက်ပေါ်ကို မိုးပေါက်တွေ ယိုကျနေပါတယ်။ ပြန်အိပ်ပျော်သွားပြီး ကျွန်တော် အိပ်မက် မက်နေတယ်။

အရင်တုန်းကလိုပဲ ဒိုဝါကုန်းမြင့်ဆီကို ကျွန်တော်နဲ့ ခန့်ဘာ ထွက်ခဲ့ကြ တယ်။ ငှက်တွေ အလှူပယ်ရတယ်။ အမွှေးနုတ် ဖုတ်စားတယ်။ သူ့ကို ခေါင်းတွေ၊ ဝမ်းတွင်းသားတွေ ကျွေးတယ်။

နီးလာတော့ ဆာလောင်မှုဝေဒနာက အခေါင်အဖျားကို ရောက်နေပါပြီ။ ကျွန်တော် ငိုချင်စိတ် ပေါက်သွားပါတယ်။

*

အဲဒီညမှာ ခန့်ဘာတစ်ကောင် ကျွန်တော့်အခန်းပြင်ဘက်မှာ အိပ်မောကျနေပါတယ်။ ပြန်နိုးမှ နီးလာပါတော့မလားလို့ ကျွန်တော် စိတ်ပူသွားပါတယ်။ တစ်လလောက် တင်းခံထားကွာ၊ တို့တွေ ပျော်ပွဲစားကြရမှာပါ။

ဒါပေမဲ့ သူ့အခြေအနေ ပိုဆိုးလာပါတယ်။ အန်လို့ချည်း နေပါတော့တယ်။ သူ့ကိုယ်ပေါ်က ယင်ကောင်တွေကိုလည်း အမြီးနဲ့ မောင်းနိုင်အား မရှိတော့ပါဘူး။

နောက်တစ်နေ့မှာ ချာရတီနဲ့မိဇက်တို့နှစ်ယောက် ကျွန်တော့်ဆီ ရောက်လာတယ်။ မိဇက်ကို ကျွန်တော် မတွေ့တာ ကြာပါပြီ။ ၀၀တုတ်တုတ် မိဇင်ဟာလည်း အရိုးပေါ်အရေတင်ရုပ်မျိုး ဖြစ်နေပါပြီ။

သူက ခန့်ဘာကိုကြည့်ပြီး ‘ဟာ ဒီကောင်ကြီး သနားပါတယ်ကွာ’ ကျွန်တော်က ဒီအကြောင်း ဆက်မပြောချင်တာနဲ့

‘ဒီနေ့ ခင်ဗျားတို့ ဘာလုပ်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိသလဲ’ ချာရတီက

‘ဈေးဘက်သွားကြတာပေါ့ကွာ၊ စားစရာလေး ဘာလေးတွေ့မလား၊ လမ်းဘေးမှာ လိုက်ကြည့်မယ်လေ’ မိဇက်က နှုတ်ဆိုတတ်နေတယ်။ ခန့်ဘာကိုကြည့်ပြီး

‘သူ့သေမယ့်အတူ ဘာလို့ ဝေဒနာခံနေရတာကို ကြည့်နေမလဲ၊ သူ့ဒုက္ခကို အဆုံးသတ်ပေးလိုက်ပါလားကွာ’ ချာရတီက ထောက်ခံတယ်။

‘ဟုတ်တယ် ဝီလျံ၊ သနားပါတယ်ကွာ။ ရှင်းပစ်လိုက်ပါ’ ‘ခင်ဗျားတို့ ဘာတွေ လာပြောနေတာလဲ’ ‘မင်းလူကြီးဖြစ်လာပြီ၊ လူကြီးလို တွေးပါ။ ဘာလို့ သူ့ဒုက္ခကို ကြည့်နေမလဲ၊ သေမယ့်သတ္တဝါကို သတ်ပစ်ရမှာ သူ့သခင်ရဲ့တာဝန်ပဲ’

သူတို့မျက်နှာတွေကို ကျွန်တော် စွပ်ထိုးပစ်လိုက်ချင်တယ်။ ‘ဟာဗျာ့ မဟုတ်တာ၊ သူ နေကောင်းလာမှာပါ’ မိဇက်က

‘မင်းယောက်ျားပီသမှပေါ့ကွာ၊ မင်း မလုပ်ရဲရင် ငါတို့ လုပ်ပေးမယ်’ သူတို့ပြောတာ ဟုတ်နေမှန်း ကျွန်တော် သိနေတယ်။ ခန့်ဘာဟာ မချီမဆန် ခံစားနေရတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ မျက်နှာလွှဲပြီး သဘောတူလိုက်ရပါတော့တယ်။

သူတို့ပြောတာ ဟုတ်ပါတယ်လေဆိုပြီး သဘောတူလိုက်ရပေမယ့် ခန့်ဘာဟာ ကျွန်တော့်မျက်စိထဲက မထွက်တော့ပါဘူး။ ခန့်ဘာကို ကျင်းနက်နက်တူးပြီး ကျွန်တော်တို့ မြှုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။

နောက်နေ့မှာ ဘယ်သူနဲ့မှ မျက်နှာချင်းမဆိုင်ချင်တာနဲ့ ကွင်းထဲ သွားနေလိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အဖေ့ဆီလာတဲ့ ဦးလေး ဆိုကရေးတီးနဲ့ သွားတိုးပါတော့တယ်။

‘ဟေ့ ဝီလျံ၊ ခန့်ဘာကော’ လို့ မေးပါလေရော။ ‘ကျွန်တော်လည်း မတွေ့ဘူး၊ ဘယ်ပျောက်နေလဲ မသိဘူး’ ဒီနေ့အထိ ခန့်ဘာရဲ့ ဇာတ်သိမ်းခန်းကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်သူမှ ပြန်မပြောပါဘူး။

*

ခန့်ဘာကို မြှုပ်ပြီး နှစ်ပတ်အကြာမှာ နူရာဝဲစွဲပါတော့တယ်။ ကာလဝမ်းရောဂါ ကပ်ဘေးကြီး ကျွန်တော်တို့ဆီ ရောက်လာတာပါပဲ။ အတော် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ရောဂါပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ရှိသမျှ အရာအားလုံး စီးထွက်သွားပြီး ဗုန်းဗုန်းလဲ သေရတဲ့ ရောဂါပါ။ လူတွေက တွေ့ရာကောက်ဝါးနေတော့ ရောဂါပျံ့နှံ့ပုံက တောမီးလောင်သလို မြန်တော့တာပေါ့။

ဒီတစ်ခါတော့ သက်ဆိုင်ရာက ရေထဲခပ်ဖို့ ကလိုရင်းတွေ ဝေဖော်ရပါတယ်။ ဈေးပေါတာကို။ ဒါပေမဲ့ မနိုင်ပါဘူး။ ရောဂါပိုးတွေ သယ်လာတဲ့ ယင်ကောင်တွေက လူတွေရဲ့ ဦးခေါင်းမှာ၊ ပါးစပ်မှာ၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မောင်းလို့ မနိုင်နိုင်အောင် ဖြစ်လာပါတယ်။ အိမ်သာတွေမှာလည်း ယင်ကောင်တွေ တရုန်းရုန်းနဲ့။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်မှာတော့ အိမ်သာတွင်းကို လုံအောင် ပုံးထားပါတယ်။ ငတ်နေတဲ့လူတွေဆီကို ကာလဝမ်းရောဂါ ရောက်လာတော့ ဟောတစ်ယောက်၊ ဟောတစ်ယောက် မြှုပ်လို့မနိုင်အောင် အလောင်းချင်း ထပ်နေပါတယ်။

ဂျက်ဖရီရဲ့ သွေးအားနည်းရောဂါက ပိုဆိုးလာပါတယ်။ တညညတည မလျှောက်နိုင်တော့ပါဘူး။ မျက်စိလည်း ကောင်းကောင်းမမြင်တော့ပါဘူး။ သူ့အသက်ဟာ တဖြည်းဖြည်း ပါးလျလာပါတယ်။

အခန်း ၁၀

ကျောင်းတွေ ပြန်ဖွင့်ပါတော့မယ်။ အဖေဘာမှ မပြောသေးပါဘူး။ ဗလာ စာအုပ်နဲ့ ခဲတံဝယ်ဖို့ ပိုက်ဆံထုတ်ပေးပြီးခါမှ နောက်ပိုင်း နှုတ်ဆိတ်နေတာပါ။ အမေကလည်း ကျွန်တော့်အတွက် ဆပ်ပြာတောင့်တွေ ဘာတွေ ဝယ်ပေးထားပြီးပါပြီ။ အင်္ကျီအဖြူ ကိုလည်း အစက်အပျောက်မရှိအောင် သေသေချာချာ လျှော်ထားပြီးပါပြီ။ စိတ်ထဲမှာတော့ အိမ်ရဲ့ အခြေအနေဟာ ပုံမှန် ပြန်ရောက်နေပြီလို့ ကျွန်တော်တွက်ထားပါတယ်။ ကျောင်းတက်ဖို့ကို ဆယ်မိနစ်တစ်ခါလောက် ကျွန်တော် သတိရနေပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သုံးပတ်ကုန်သွားပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ကျောင်းဖွင့်မယ့်ရက် ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် အိပ်မပျော်တော့ဘူး။ မျက်နှာကြက်က ခြောက်နေသံကို အတိုင်းသား ကြားနေရပါတယ်။ မာလာဝီဟာ ခြံအပေါ်ဆုံးတိုင်းပြည့်လား မသိပါဘူး။ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ အတူ ကျောင်းတက်ဖို့ပဲ ကျွန်တော် စိတ်သန်နေပါတယ်။ တစ်ပိုင်းကလည်း တွေးပူရသေးတယ်။ သူတို့တွေက ရှေ့ကျောနေပြီ။ စာတွေ ကျွန်တော် လိုက်နိုင်ပါ့မလား။ သူတို့က သူတို့မှတ်စုတွေကို ပေးကူးပါ့မလား။ ဘယ်သူတွေနဲ့ ပြန်တွေ့ရမှာလိမ့်။ အငတ်ဘေးထဲ ဘယ်သူတွေများ ပါသွားပါလိမ့်။

နောက်တစ်နေ့မနက် ဂီးလ်ဘတ်ရောက်လာတော့ ကျွန်တော် အရမ်းပျော်သွားပါတယ်။

သူက ဝမ်းသာအားရ ပြောပါတယ်။
‘ကြိုဆိုပါတယ် သူငယ်ချင်း၊ မင်းနဲ့အတူတူ ကျောင်းပြန်တက်ရမှာမို့ ငါအရမ်းပျော်နေတယ်’
‘ငါက ပိုပျော်နေတာပါကွာ’

*

ကျောင်းမှာ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ပြန်ဆုံရတာ ပျော်စရာပါ။ ပျော်စရာမကောင်းတာကတော့ လူစုံတက်စုံ ပြန်မတွေ့ရတာပါပဲ။

‘ဟေး ဂျိုးဇက် တစ်ယောက် မတွေ့ပါလား။ ဘီတန်းကလေး’
ဆံပင်တိုတို၊ အသားလတ်လတ်နဲ့ကောင်လေးကို မတွေ့တာနဲ့ ကျွန်တော်က မေးတော့ တစ်ယောက်က ဖြေပါတယ်။

‘မင်း မကြားဘူးလား၊ သေတဲ့အထဲ သူတို့မိသားစု ပါသွားတယ်လေ’
အခြားအတန်းတွေထဲကလည်း အများအပြား အငတ်ဘေးထဲ ပါသွားပါတယ်။

စာတွေ နောက်ကျနေတဲ့အတွက် ကျွန်တော် အရမ်းစိတ်ပူနေပါတယ်။ စာကြည့်တိုက်မှာ ကျွန်တော်ဖတ်ခဲ့တာ ဘာသာစုံမဟုတ်ပါဘူး။ ပထဝီနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံဆိုရင် ခေါင်းထဲမှာ ဘာမှ မရှိသလိုပဲ။ တော်ပါသေးရဲ့။ သူငယ်ချင်းတွေက သူတို့မှတ်စုတွေ ပေးကူးကြပါတယ်။

ဆယ်ရက်လောက်ကြာတော့ နောက်ဆုံးကျောင်းလခ သွင်းရမယ့်နေ့ကို ရောက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် စိတ်ပူစ ပြုလာပါပြီ။ ဒီရက်ကို အဖေသိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ ဘာမှ မပြောသေးပါဘူး။ ကျွန်တော်ကလည်း ဒီ အကြောင်းစပေးဖို့ မရွံ့မရဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ တစ်နေ့မှာတော့ အဖေက စ မေးပါတယ်။

‘ကျောင်းမှာ အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲ’
‘ကောင်းပါတယ် အဖေ၊ စာတွေ နောက်ကျနေပေမယ့် အမိ လိုက်နိုင်မှာပါ’

‘အေး ကြိုးစားပေါ့ကွာ’
ကျွန်တော်တို့ သားအဖ ပြောနေပုံက ဘာမှ မထူးဆန်းသလိုပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်စိုးရိမ်စိတ်က ထိပ်တက်နေပါပြီ။ ဒုတိယပတ် နောက်ဆုံးနေ့မှာတော့ ဆရာကြီးက စုဝေးခန်းထဲမှာ ဩဝါဒပေးရင်း ကြေညာပါတော့တယ်။

‘ဒီနှစ်ဝက်အတွက် ကျောင်းလခ မပေးရသေးတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ဒီနေ့ နောက်ဆုံးထားပြီး ပေးကြပါ’

တော်တော့ကို ခေါင်းကြီးစရာနဲ့ကြုံနေမှန်း ကျွန်တော် မသိခဲ့ပါ။ ဒီနှစ်ဝက်တက်မယ်ဆိုရင် မနှစ်က နှစ်ဝက်အတွက်ပါ ကျွန်တော် သွင်းရမှာတဲ့။ ဒါဆို အားလုံးနှစ်ထောင်ပေါ့။ သွားပါပြီ၊ အဖေ ဘယ်လိုမှ ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ဘဝ ဒီမှာတင် ပြီးပြီထင်ပါရဲ့။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က အဖေဆီက ပိုက်ဆံမတောင်းဘဲ အလကား တက်လို့ရအောင် အကြံအဖန် လုပ်ပါတယ်။

လမ်းပေါ်က သက်ငယ်မိုးတဲတန်းတွေ၊ အဲဒီမှာ မမျှော်လင့်တဲ့ မြင်ကွင်း တစ်ခုကို လှမ်းတွေ့လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဘက်ကို လူတန်းကြီး လျှောက်လာနေကြပါကလား။ ကျွန်တော့် လေရဟတ်မျှော်စဉ်ကို အဝေးက လှမ်းမြင်နိုင်တာကို။ သူတို့တစ်တွေ မကြာခင် ကျွန်တော့် လေရဟတ်ခြေရင်းကို ရောက်လာကြတယ်။

ကာလီနိုဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်က မေးတယ်။

‘အဲဒါ ဘာလဲကွ’

ချိုချိုဘာသာစကားနဲ့ လေရဟတ်ဆိုတဲ့စကားလုံး မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က ‘လျှပ်စစ်လေ’ လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

‘ဘာလဲ၊ လျှပ်စစ်လေ’

‘လေကနေ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူမယ်၊ ခဏနေ ကျွန်တော် လုပ်ပြမယ်’

ကာလီနိုက ပြုံးပြီး

‘ကတ်သီးကတ်သတ်ကွာ၊ မဖြစ်နိုင်တာ၊ မင်းတို့နယ်၊ ဆော့စရာ ရှားလွန်းလို့’

‘ခင်ဗျားတို့ နောက်ဆုတ်ကြ၊ ပြီးတော့ အသာကြည့်နေ’

ကျွန်တော်က စင်ပေါ်ကဆင်းပြီး အိမ်ထဲကို ပြေးချသွားပါတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခု ယူဖို့ပါ။ ကျွန်တော် အသင့်လုပ်ထားတဲ့ ကျူရီး တစ်ချောင်းပါ။ ထိပ်မှာ မီးလုံးတစ်လုံး စွပ်ထားတယ်။ ကြေးကြိုးကို ကျူရီးမှာ ပတ်ပြီး တစ်စကို မီးလုံးမှာ ချည်ထားတယ်။ ကျန်တဲ့တစ်စကို တွဲလောင်းချထားတယ်။

ဒါလေးကို ကိုင်ပြီး မျှော်စင်ပေါ် ပြန်တက်လာခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ကြိုးတစ်စကို ဒိုင်နမိုမှာ ချည်လိုက်တယ်။ အောက်မှာ လူတွေ တဖြည်းဖြည်း ဝိုများလာတယ်။

ဘန်ဒါဆိုတဲ့ လယ်သမားတစ်ယောက် မေးတယ်။

‘ဒီကောင်လေး ဘာလုပ်နေတာလဲ’

လူဝဝတစ်ယောက် ဖြေသံ ကြားလိုက်တယ်။

‘အိမ်က ကလေးတွေ ပြောနေသံကြားရသလောက်တော့ အမှိုက်ပုံက ပစ္စည်းတွေကောက်ပြီး သူ ဘာတွေ လျှောက်လုပ်နေမှန်း မသိဘူးတဲ့။ သူ့အမေ သနားပါတယ်’

အောက်ငုံကြည့်လိုက်တော့ ကျွန်တော်တို့ အိမ်သားတွေပါ လူအုပ်ကြီး ရဲ့ နောက်မှပုလိပ် မော့ကြည့်နေတာ တွေ့ရတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်တော့် လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ဘာမှ အားမစိုက်ရဘဲ အလိုအလျောက် ဖြစ်နေသလိုပဲ။

လပေါင်းများစွာ လေ့ကျင့်ထားခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။

‘ဒီကောင်လေး ဘယ်လောက် အရူးထန်မလဲ၊ စောင့်ကြည့်ရအောင်’

‘အသာနေ၊ သူ တစ်ခုခု လုပ်ပြတော့မယ်’

လူအုပ်ထဲက အသံတွေ။

လေကလေး တဖြူးဖြူး စတိုက်လာတယ်။ လေထဲမှာ အမဲဆီနဲ့ ပလတ်စတစ်ကို မီးရှို့ထားတဲ့ အနံ့တွေကို ကျွန်တော် အားရပါးရ ရှုလိုက်တယ်။ စက်ဘီးကို စပုတ်တံနဲ့ ကလန်းထားတုန်း ရှိသေးတယ်။ လေလာပြီ။ ကျွန်တော့် စက်ဘီးကြီးက လှုပ်ရှားစပြုလာတယ်။ အသံတစ်မျိုး ထွက်လာတယ်။ ဖမ်းထားတဲ့ စပုတ်တံကို ဖြုတ်ပေးပါတော့လို့ ကျွန်တော့်ကို တောင်းပန်နေသလိုပဲ။

ကဲကွာ၊ ကလန်းထားတဲ့ စပုတ်တံကို ကျွန်တော် ဆွဲထုတ်လိုက်တယ်။ တစ်ပြိုင်တည်းလိုလိုပဲ ပန်ကာရွက်တွေ စလည်လာပြီ။ ချိန်းကြိုးလည်း လိုက်လည် ပြီ။ အဲဒီအခါ စက်ဘီးပါ လိုက်လည်လာပြီ။ တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖြစ်လာတာ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ အားမလို အားမရ ဖြစ်လာတယ်။

‘လုပ်လေ၊ လုပ်လေကွာ မြန်မြန်။ မင်းငါ့ကိုတော့ အရှက်မခွဲနဲ့ နော်’ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပန်ကာရွက်တွေ လည်လာပြီ။ မြန်လာပြီ။

‘မြန်မြန်၊ မြန်မြန်’

ကျွန်တော့် စိတ်ထဲက အမိန့်ပေးနေတယ်။ လေက ကျွန်တော့် အမိန့်ပေးသံကို ကြားသွားလေရောသလား မသိ။ တအားဆောင့်တိုက်လာပါတယ်။ ပန်ကာရွက်တွေ ဝေါခနဲ မှုတ်နေအောင် လည်ပြီ။ မျှော်စင်ကြီး သိမ့်သိမ့် ခါအောင် လှုပ်လာပါတယ်။ ပြုတ်မကျအောင် မနည်းကုတ်ကပ် တွယ်ထားရတယ်။ လက်တစ်ဖက်က မီးလုံးကိုကိုင်ပြီး တန်ခိုးပြာဋီဟာ အပြကို ကျွန်တော် ရင်တထိတ်ထိတ် စောင့်နေပါတယ်။ ပထမ မီးလုံးထဲက ဝိုင်ယာကြိုးမျှင်ကလေး တွေ တဖျတ်ဖျတ် လက်လာတယ်။ တစ်ပြိုင်တည်းလိုလိုမှာပဲ လက်ထဲက မီးလုံးဟာ မျက်စိတွေ ပြာသွားမတတ် ထိန်ထိန်လင်းလင်းလာပါတော့တယ်။

အဲဒီမှာ အောက်က လူအုပ်ကြီး ဟာခနဲ၊ ဟင်ခနဲ ဖြစ်သွားတယ်။

‘ဟေ့ ကြည့်စမ်း၊ မီးလင်းလာပြီ’

‘သူပြောတာ ဟုတ်တယ်ဟေ့’

အောက်က အသံတွေ။ ပရိသတ်ထဲမှာ ကလေးတွေပါ ပါတော့ ဝမ်းသာအားရ အော်ဟစ်ကြပါတယ်။

‘ဟာ ဟိုမှာ စကြာကြီး လည်နေတယ်ဟေ့’

မီးလုံးကို လေထဲမြှောက်ပြီး ကျွန်တော်လည်း အသံကုန်အော်လိုက်တယ်။ အောက်ကလူတွေကို ငုံ့ကြည့်လိုက်တော့ တချို့က သူတို့မျက်စိ သူတို့

မယုံသလို ပါးစပ်အဟောင်းသား ဖြစ်နေကြတယ်။
 အဲဒီမှာ အပေါ်ကနေ ကျွန်တော် လှမ်းအော်မိတယ်။
 ‘အဲဒါ လျှပ်စစ်လေ၊ ခင်ဗျားတို့ တွေ့ပြီလား။ ကျွန်တော် မရှားဘူး’
 ဒီတော့ လူအုပ်ကြီးထဲက လက်ခုပ်သံတွေ ထွက်လာတယ်။ လက်
 တွေ မြှောက်ပြီး အော်ကြတယ်။
 ‘ဟုတ်တယ်၊ မင်း မှန်တယ်။ မင်းအောင်မြင်ပြီ ဝီလျံ’
 ‘ကျွန်တော် ဒီမှာ ရပ်မနေဘူး၊ ဒါထက် အောင်မြင်ရမယ်၊ ခင်ဗျားတို့
 စောင့်ကြည့်’
 လူတွေ တစ်ယောက်တစ်ပေါက်နဲ့ မေးခွန်းတွေ မေးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့
 လေရဟတ်ကြီးအသံနဲ့ ကျွန်တော် သဲသဲကွဲကွဲ မကြားတော့ဘူး။ အောက်မှာ
 ဂျက်ဖရီနဲ့ ဂီးလ်ဘတ်က နိုင်ခံ ရှင်းပြနေရတယ်။ သူတို့ နှစ်ယောက်ရဲ့ မျက်နှာမှာ
 လည်း ရောမအပြုံးကြီးတွေနဲ့ပေါ့။
 ကျွန်တော် နာရီဝက်လောက် အပေါ်မှာ အရသာခံနေလိုက်သေးတယ်။
 လက်ထဲက မီးလုံး အတော်ပူလာမှ အောက်ဆင်းလာခဲ့ပါတော့တယ်။

*

ညနေပိုင်းရောက်တော့ မီးလုံးကို လေရဟတ် အပေါ်ဆုံးလေကားထစ်မှာ တက်
 ချည်ထားလိုက်ပါတယ်။ တစ်နေ့လုံး ကျွန်တော်တစ်ယောက် ပျော်လွန်းလို့
 စိတ်တွေ လှုပ်ရှားနေခဲ့တာကို အေးအေးငြိမ်ငြိမ် ဖြစ်သွားစေချင်တာနဲ့ အပြင်ထွက်
 လာခဲ့ပါတယ်။ ဈေးပိုင်းကို ရောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဘက်ကို ပြန်
 လှည့်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နေရာက အနိမ့်ပိုင်းဆိုတော့ အပေါ်က
 စီးကြည့်နေရသလိုပဲ။ ကျွန်တော့်မီးလုံးကလေးဟာ တံလျှပ်တွေကြောင့် မျက်
 တောင်ခတ်နေပါတယ်။ တော်တော်လေးကြာအောင် ကျွန်တော် ရပ်ပြီး ငေးနေမိ
 တယ်။
 ‘အဲဒါ ဘာလဲကွ၊ ရဟတ်ယာဉ်လား၊ အသံလည်း မကြားပါဘူး’
 အနားက လူတစ်ယောက်က နောက်တစ်ယောက်ကို လှမ်းမေးပါတယ်။
 အဲဒီအချိန်မှာ အမေ့အသိ ကုန်စိမ်းသည်အင်္ဂါကြီးတစ်ယောက် အနား ရောက်
 လာပြီး ဝင်ဖြေပါတယ်။
 ‘အဲဒါ ဒီကလေးရဲ့ဟာလေ၊ သူ့ကို မေးကြည့်ပေါ့’
 ‘ဟုတ်လား၊ အဲဒါ ဘယ်လိုလုပ်ထားတာလဲကွ’
 ကျွန်တော်က ခါတိုင်းလိုပဲ ရှင်းပြပါတယ်။

ငါးမိတာ (၁၆ ပေကျော်) မြင့်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ လေရဟတ်။
 ကျွန်တော့်အတွက် ဂုဏ်ယူစရာ ပထမ ခြေလှမ်း။

‘မင်း ရှင်းပြတာတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါ နားမလည်ဘူးကွ၊
 ငါ လာကြည့်ဦးမယ်ဟေ့’
 နောက်တစ်လလောက်အထိ တစ်နေ့ လူသုံးဆယ်လောက် လာကြည့်
 ပါတယ်။
 သူတို့ကလည်း မေးကြပြန်ပါတယ်။
 ‘ဟုတ်ကဲ့၊ အပင်ပန်းခံတာရယ်၊ အပြင်းအထန် သုတေသန လုပ်ခဲ့
 တာရယ်ကြောင့် ဒီအဆင့် ရောက်လာတာပါ’
 ဒီလိုမေးခွန်းတွေကို ကျွန်တော် ခပ်ဆဆ ပြန်ဖြေရပါတယ်။
 လာကြည့်ကြတဲ့အထဲမှာ တခြားမြို့က ဈေးသည်တွေလည်း ပါပါတယ်။
 ရွာနီးချုပ်စပ်တွေက လူတွေလည်း လာကြည့်ကြပါတယ်။ ခေါင်းရွက် ဗျပ်ထိုး
 ဈေးသည်တွေက အမေ့ကို ကောင်းချီးပေးကြတယ်။
 ‘ရှင်တော့ ဘုရားမတာပဲ။ တကယ်တော်တဲ့ သားလေးပဲနော်။ ခုတော့
 ရှင်တို့မိသားစု ရေနံဆီဖိုး မကုန်တော့ဘူးပေါ့’ လို့ပြောတဲ့ မိန်းမကြီးတွေလည်း
 ရှိတယ်။
 အိမ်ရှေ့ဖြတ်သွားတဲ့ လူကြီးတွေကလည်း အဖေ့ကို မေးကြတယ်။
 ‘ဒါ ခင်ဗျားသားလေး လုပ်တာဆို’

‘ဟုတ်ပါတယ်’
‘တကယ်တော်တုံ့ကလေးပဲ။ သူ ဘယ်က ဒါမျိုးတွေ တတ်လာတာလဲ ဟင်’

‘သူက စာအုပ်တွေ သိပ်ဖတ်တယ်။ အဲဒီက ရတယ် ထင်တာပဲ’
‘ကျောင်းမှာ ဒါတွေ သင်ရလို့လား’
‘သူ ကျောင်းထွက်ထားတယ်ဗျ။ သူ့ဘာသာသူ လုပ်တာ’
စိုက်ပျိုးရာသီ ရောက်လာပြီမို့ ကျွန်တော် ကွင်းထဲ ဆင်းရပြန်ပါတယ်။ ပေါက်တူးကို လှဲရင်း အိမ်ဘက်ကို လှမ်းလှမ်းကြည့်မိပါတယ်။ လေရဟတ်ကြီး လည်နေတာ တွေ့ရင် ကျွန်တော် အလိုလို ပျော်နေပါတယ်။

အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အမေက ပြောတယ်။
‘ဒီနေ့လည်း လူတွေအများကြီးပဲဟေ့။ မေးလိုက်ကြတာတွေလည်းစုံလို့ အမေလည်း တစ်ခွန်းမှ မဖြေတတ်ဘူး။ နောက်မှလာခဲ့ကြပါလို့ ပြောရတယ်’
တစ်နေ့မှာ ဈေးပိုင်းကို သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ လမ်းလျှောက်ရင်း ဆံပင် ညှပ်ဆိုင်နား ရောက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ မီးရတဲ့ တစ်ဦး နှစ်ဦးထဲမှာ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်လည်း ပါပါတယ်။ ဆံပင်ညှပ်နေရင်း မီးပျက်လို့ လူတစ်ယောက် ဆိုင်ထဲက ဆောင့်ကြီးအောင့်ကြီးနဲ့ ထွက်လာတယ်။ ကွက်တိကွက်ကြား ဦးခေါင်း ကို လက်နဲ့အုပ်လို့။

ဆိုင်ရှင် အိဗွန်ဂါ ဆိုင်ထဲက ထွက်လာပြီး ကျွန်တော့်ကို တွေ့တော့ လှမ်းပြောပါတယ်။

‘တို့ မီးပျက်တာ မင်းက သဘောကျနေမှာပေါ့။ ဟုတ်လား။ မင်းရဲ့ လျှပ်စစ်လေကို ငါ့ဆီအရောက် ပို့ပေးနိုင်မလား’

‘တစ်နေ့ ဖြစ်လာမှာပေါ့ဗျာ’

*

နောက်တစ်လလောက်ကြာတော့ ကျွန်တော့်အခန်းထဲကို မီးသွယ်ဖို့ ကျွန်တော် ပြင်ဆင်ပါတော့တယ်။ သွယ်မယ်ဆိုရင် ကြိုးလိုမှာပေါ့။ ကြိုးဖိုး ကျွန်တော့်မှာမရှိ တော့ အကြံအိုက်ရပြန်ပါတယ်။ နောက်နှစ်ရက်ကြာတော့ ကျွန်တော်နဲ့ ဂီးလ် ဘတ်၊ ရွာထဲလျှောက်ပတ်ရင်း ချာရတီတို့ အိမ်ဘက် ရောက်သွားတယ်။ သူတို့ အိမ်မှာ ကျွန်တော် လိုချင်နေတဲ့ မီးကြိုးတွေကိုအဝတ်တန်းလုပ်ထားတာ သွား တွေ့ပါတယ်။ အခန်းထောင့်မှာလည်း ကြိုးတွေ အခွေလိုက် ချထားတယ်။

‘ဟေ့ ချာရတီ၊ ငါက ဒီကြိုးတွေ အသေအလဲ ရှာနေတယ်။ မင်းတို့

အိမ်က အဝတ်ကြိုးတန်းလုပ်ထားတယ်။ အံ့ပျံကွာ၊ မင်း ဘယ်က ရတာလဲ’
သူဦးလေး ကားသမားတစ်ယောက်ဆီက ရတဲ့အကြောင်း ချာရတီက ရှင်းပြပါတယ်။ အလုပ်ကူလုပ်ပေးလို့ သူဦးလေးက ပေးလိုက်တာတဲ့။ ကျွန်တော် လိုချင်ရင် ဈေးပေါပေါနဲ့ သူ ရောင်းပေးပါ့မယ်တဲ့။

‘အေး၊ အရမ်းလိုချင်တာပေါ့ကွာ။ ကူလီအလုပ်တစ်ခု ရှာလုပ်လိုက် ဦးမယ်’ လို့ပြောတော့ ထုံးစံအတိုင်း ဂီးလ်ဘတ်က ငွေတစ်ရာ ထုတ်ပေးတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ မိတာသုံးဆယ် ကြိုးခွေကို ချိုချိုချောင်းချောင်းနဲ့ ကျွန်တော်ရခဲ့တာ။
‘ငါ မင်းကို ပြန်ပေးပါ့မယ် ဂီးလ်ဘတ်။ ဒါဆို ငါ့အခန်း မီးလင်းပြီကွ’
‘မင်းအခန်း မီးလင်းအောင်သာ လုပ်ပါကွာ၊ ငါ့ကို ပြန်ပေးဖို့ မလိုပါဘူး’
ဂီးလ်ဘတ်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ တကယ့်ကျေးဇူးရှင်ပါပဲ။

*

ကြိုးခွေကို ပိုက်ပြီး အိမ်ပြန်ပြေးလာခဲ့ပါတယ်။ လေရဟတ်တွေလည်နေတာ တွေ့ရင် ကျွန်တော် မောရမုန်း မသိတော့ပါဘူး။

အိမ်ရောက်ရောက်ချင်း တိုင်းပယ် ထွာဟယ် ဖြတ်ဟယ် တောက် ဟယ်နဲ့ အလုပ်ရှုပ်သွားပါတယ်။ ပြီးတာနဲ့ စင်ပေါ်တက်၊ ဒိုင်နမိုမှာ ကြိုးဆက် ပါတယ်။ ကြိုးနှစ်ချောင်း မထိအောင် ဂရုစိုက်ပြီး ဆက်ပါတယ်။ ပြီးတာနဲ့ ပြန် ဆင်းလာပြီး အခန်းထဲကို မီးသွယ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အခန်းက သက်ငယ်မိုးပါ။ အမှုန်တွေ မကျအောင် ပလတ်စတစ်ကို မျက်နှာကြက်လုပ်ထားတာမို့ မီးသွယ် တဲ့လုပ်ငန်းဟာ ခဏလေးနဲ့ ပြီးသွားပါတယ်။ ပလတ်စတစ်စကို ဖောက်ပြီး ထုတ်တန်းကနေ မီးလုံးကို တွဲလောင်းချထားလိုက်ရုံပါပဲ။

မီးလင်းလာတာနဲ့ တံခါးကို ကျွန်တော် ပြေးပိတ်လိုက်ပါတယ်။ အခန်း ထဲမှာ လင်းထိန်နေပြီး တိုလီမိုလီတွေအားလုံး ထင်းထင်းကြီး မြင်နေရပါတော့ တယ်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင် အခန်းထဲမှာ ကိုယ်ပိုင်အလင်းရောင် ရပြီပေါ့။

မိန်းကလေးတွေ ပြေးလာပြီး တံခါးကို ထုကြပါတယ်။

‘ဘာဖြစ်တာလဲ၊ ဘာဖြစ်တာလဲ’ လို့ အော်မေးကြတယ်။
‘သိချင်ရင် အထဲဝင်ကြည့်ကြလေ’ လို့ ပြောပြီး တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်ပါ တယ်။

အိပ်ရာထဲလှဲပြီး မီးလုံးကလေးကို ကျွန်တော် စိုက်ကြည့်နေပါတယ်။ ညီမတွေရော၊ အဖေနဲ့အမေပါ အခန်းထဲကို စုပြုံ ရောက်လာကြတယ်။

အဖေက

ကျွန်တော် အခန်းထဲမှာ မီးသွယ်နေစဉ်။

‘ဝီလျံကို ကြည့်ကြစမ်း၊ သူ့ အမှောင်ခွင်းပြီး အလင်းဆောင်နေပြီ’
 အမေကလည်း ဝမ်းသာအားရ ပြောရှာတယ်။
 ‘ဂုဏ်ယူပါတယ် သားရယ်၊ အမေတို့ အခန်းတွေကိုလည်း လင်းအောင်
 လုပ်ပေးနော်၊ လုပ်ပေးမယ် မဟုတ်လား’
 ကျွန်တော်က အရွန်းဖောက်လိုက်ပါတယ်။
 ‘အရူးလေးတစ်ယောက်လုပ်တာ တကယ် ယုံကြည်လို့လား’
 အမေက ပြုံးပြီးကြီးနဲ့
 ‘သား မရူးဘူးဆိုတာ သက်သေပြလိုက်ပြီပဲ။ အမေက သားကို ရူး
 တယ် မထင်ပါဘူး သားရယ်၊ သားအတွက် စိတ်ပူတာပါ’
 ‘လေမတိုက်ရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မလဲ’
 ရှိစိက ဝင်မေးပါတယ်။
 ‘မီးငြိမ်းသွားမှာပေါ့။ ခုတော့ ဒီအဆင့်မှာပဲ ရှိသေးတယ်။ နောက်
 အမြဲထိန်လင်းနေအောင် ငါ စဉ်းစားပြီးသားပါ။ ဘက်ထရီတော့ လိုမှာပေါ့’
 ဝိုင်ယာကြိုးတွေရှိမယ်၊ ဘက်ထရီ ဝယ်နိုင်မယ်ဆိုရင် လျှပ်စစ် ဓာတ်
 အားကို သိုလှောင်ထားနိုင်တဲ့အကြောင်း၊ တစ်အိမ်လုံးလင်းအောင် လုပ်နိုင်တဲ့
 အကြောင်းတွေ ကျွန်တော်က မိသားစုကို ရှင်းပြရပါတယ်။
 ‘ဒါက အစပဲ ရှိသေးတာ၊ မကြာခင် ရေစုပ်လို့ ရအောင် လုပ်မယ်။’

အိမ်က စားပင်တွေရော၊ ကွင်းထဲကိုပါ ရေအလျှံပယ် ဖြန့်နိုင်မယ်။ တို့ ဘယ်တော့မှ
မငတ်တော့ဘူး’

အဲဒီညမှာ တစ်အိမ်လုံး အိပ်သွားပေမယ့် ကျွန်တော် မအိပ်သေးပါဘူး။
ရူပဗေဒ ရှင်းလင်းချက်ကို လင်းလင်းချင်းချင်း ထိုင်ဖတ်နေပါတယ်။

*

အန်း ၁၄

၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ အစောပိုင်းမှာ မာလာဝီဆရာဖြစ်သင် ကောလိပ်က အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဝင်ဘီမူလတန်းကျောင်းကို စစ်ဆေးဖို့ ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကျောင်းဝင်းထဲက လေရဟတ်ကို သူတို့မြင်သွားပြီး စာကြည့်တိုက်မှူး မစ္စက ဆီကိုလိုကို ဘယ်သူဆောက်တာလဲ မေးပါတယ်။ ဆရာမက ကျွန်တော့်နာမည် ပေးလိုက်တော့ သူတို့က သူတို့ရဲ့ဌာနမှူး ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းကို ဖုန်းဆက် အကြောင်းကြားပါတယ်။

နောက် သိပ်မကြာပါဘူး။ ငါးနာရီခရီးကို မောင်းပြီး ဒေါက်တာ အမ်ချာဇိုင်း ရောက်ချလာတယ်။ ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းက အသက် မငယ်တော့ပါဘူး။ ဆံပင်တွေ ဖြူဖွေးနေပါပြီ။ ကြင်နာတတ်တဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ စကားပြောကောင်းတဲ့ လူကြီးတစ်ယောက်ပါ။ ချီချီဝါဘာသာစကားကိုကော၊ အင်္ဂလိပ်စကားကိုပါ ဌာန် ကရိုဏ်းကျကျ ပြောနိုင်သူဖြစ်ပါတယ်။

‘ဆရာ့ကို အားလုံး ပြောပြပါလား’
သူက ကျွန်တော့်ရဲ့ လေရဟတ်ရာဇဝင်ကို မေးပါတော့တယ်။ အရင် တုန်းကလည်း အာပေါက်အောင် ရှင်းပြဖူးတာမို့ သူ့ကို အထစ်အငေါ့ မရှိ ကျွန်တော် ဇာတ်ကြောင်းပြန်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတာနဲ့ ကျွန်တော်လုပ်ထားတဲ့ မီးခလုတ်တွေနဲ့ ဆိုက်ကစ်ဘရိတ်ကာကို ခေါ်ပြလိုက်ပါတယ်။ သူက ခေါင်း တညိတ်ညိတ်နဲ့ နားထောင်ရင်း မေးခွန်းတွေကို အသေးစိတ် မေးပါတော့တယ်။
‘မင်း မီးလုံးလေးတွေက သေးလှချည်လား။ ဘာဖြစ်လို့ ကြီးကြီးမသုံး တာလဲ’

‘မီးလုံးကြီးတွေက အေစီလိုပါတယ် ခင်ဗျာ။ ဒါက ဒီစီ မီးလုံးလေး တွေပါ။ မော်တော်ကား မီးလုံးအဟောင်းတွေကို ကျွန်တော် ရှာသုံးထားတာပါ’

‘ဘယ်နှတန်း အောင်လဲ’
‘အထက်တန်းကျောင်း ရောက်တဲ့နှစ်မှာပဲ ကျွန်တော် ကျောင်းထွက် လိုက်ရပါတယ်’

‘ဒါဆို လျှပ်စစ်တို့၊ ဗို့အားတို့ဆိုတာတွေ မင်း ဘယ်လိုလုပ်သိလဲ’
‘ဆရာကြီးတို့ရဲ့ စာကြည့်တိုက်က စာအုပ်တွေ ကျွန်တော် ငှားဖတ် ပါတယ် ခင်ဗျာ’

‘မင်းကို သင်ပေးတဲ့လူ ရှိလား။ ဘယ်သူက မင်းကို ကူညီသလဲ’
‘ဘယ်သူမှ မရှိပါဘူး ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော့်ဘာသာ လေ့လာပြီး လုပ် တာပါ’

ဒေါက်တာ အမ်ချာဇိုင်းက အဖေနဲ့ အမေကိုလည်း တွေ့ပြီး စကားပြော ပါသေးတယ်။

‘ခင်ဗျားတို့သားလေးရဲ့အစွမ်းနဲ့ အိမ်မှာမီးရနေပြီ။ အဲဒီအတွက် ဘယ်လို ခံစားရလဲ’

အမေက ဖြေပါတယ်။
‘ကျွန်မတို့ ဂုဏ်ယူနေတာပါရှင်။ အစကတော့ သူရူးသွားမလား လို့ စိတ်ပူလိုက်ရတာ’

ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်း ခေါင်းယမ်းပြီး ရယ်ပါတယ်။
‘ကျွန်တော်တစ်ခုပြောပါရစေ၊ ဒီကလေးရဲ့စွမ်းရည်ကို ခင်ဗျားတို့ သိပ် သဘောပေါက်ပုံ မရဘူး။ သူဟာ အံ့ဩစရာကောင်းလောက်အောင် ထက်မြက် တဲ့ ကလေးပါ။ ဒါဟာ အစပဲရှိပါသေးတယ်။ ဝီလျံကမ်ကွမ်ဘာကို လူတွေ အများကြီးလာတွေ့တာ ခင်ဗျားတို့ မြင်ကြရလိမ့်မယ်။ ဒီကလေးဟာ ထွန်းထွန်း ပေါက်ပေါက် ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် စိတ်ထဲက သိနေတယ်။ ခင်ဗျားတို့ အဆင်သင့်သာ ပြင်ထားကြပေတော့’

ဒီဆရာကြီး ကျွန်တော့်ကို လာတွေ့တဲ့အတွက် ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှား နေတယ်။ စိတ်လည်းရှုပ်သွားတယ်။ ဘယ်သူမှ ဒီလို မေးခွန်းတွေ ကျွန်တော့်ကို မမေးဖူးဘူး။ သူ့လို စိတ်ဝင်စားတဲ့သူမျိုးလည်း မတွေ့ဖူးသေးဘူး။

မြို့ကို ပြန်ရောက်တော့ သူ့အပေါင်းအသင်းတွေကို ဒေါက်တာ အမ်ချာ ဇိုင်းက ကျွန်တော့်အကြောင်း ပြောပြတယ်။

‘ဟာ ဒါသတင်းထူးပဲ။ ဒီကလေးအကြောင်း တစ်ကမ္ဘာလုံး သိအောင် လုပ်ရမယ်’ လို့ ဝိုင်းပြောကြတယ်။

ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းက သဘောတူတယ်။
‘ကျုပ်လည်း အဲဒီအတိုင်း မြင်တယ်’

ကျွန်တော့အမေ၊ ကျွန်တော်၊ ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်း၊ ကျွန်တော့အဖေ

နောက်တစ်ပတ်မှာ ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းပြန်ရောက်လာတယ်။ ရေဒီယို ဝမ်းက သတင်းထောက်တစ်ယောက်လည်း ပါလာတယ်။ နာမည်ကျော် အီဗာဆင် မာဆီယာပေါ့။ သူ့အသံကိုကြားဖူးနေတာ ကြာပါပြီ။ သူက ကျွန်တော့်ကို ဗျူးဖို့ ကျွန်တော့်အိမ်အထိ ရောက်လာပါတယ်။

သူ စမေးပါတယ်။
‘ဒီဟာကို မင်း ဘာလို့ ခေါ်သလဲ’
‘လျှပ်စစ်လေလို့ ကျွန်တော် နာမည်ပေးထားပါတယ်’
‘ဘယ်လို အလုပ်လုပ်သလဲ ပြောပြပါလား’
‘ပန်ကာရွက်တွေ လည်တဲ့အခါ ခိုင်နမ့်ကနေ လျှပ်စစ်အား ထွက်လာပါတယ်’
‘အဲဒါနဲ့ မင်းဘာဆက်လုပ်မယ် စိတ်ကူးသလဲ’
‘မာလာဘီ တစ်နိုင်လုံးက ရွာတွေကို ရောက်အောင် ကျွန်တော် လုပ်ပေးချင်ပါတယ်။ ဒါမှ မီးရော၊ ရေရော သူတို့ ရကြမှာ’
ရေဒီယိုက ပြန်လာမယ့် ကျွန်တော့်အသံကို နားစွင့်နေတုန်း ဒေါက်တာ အမ်ချာဇိုင်းရောက်လာပြန်ပါတယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ သတင်းထောက်တွေ အများကြီး ပါလာပါတယ်။ တကယ့်မီဒီယာလောကက အထင်ကရပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ‘မတ်ဇီ

ဝီသူ’နဲ့ ‘ဇိုးဒီယက်’ ရေဒီယိုကရော။ Daily Times, The Nation, Malawi News နဲ့ Guardian News က သတင်းထောက်တွေ တပြိုင်ကြီးနဲ့ ရောက်လာတာပါ။ ကားပေါ်ကနေ တိုးဝှေ့ဆင်းလာကြပြီး လေရဟတ်ဆီကို တန်းသွားကြပါတယ်။ လူတိုင်း ကင်မရာတွေ၊ အသံဖမ်းစက်တွေ ကိုယ်စီ လွယ်လို့လေ။

နှစ်နာရီလုံးလုံး သူတို့တစ်တွေ အိမ်ထဲကို အလုအယက်ဝင်ပြီး ကျွန်တော့်ရဲ့ ပိုင်ယာသွယ်တန်းပုံ၊ ခလုတ်တွေ တည်ဆောက်ပုံနဲ့ ဘရိတ်ကာကိုလည်း အသေးစိတ် ဓာတ်ပုံရိုက်ကြတယ်။

ရွာထဲက လူတွေရော၊ ဈေးထဲက လူတွေပါ ကျွန်တော်တို့ ဝင်းထဲကို စုပြုံရောက်လာကြတယ်။ မြို့က သတင်းထောက်တွေကို သူတို့ တစ်ခါမှ မမြင်ဖူးကြဘူးလေ။

‘ဟာ့ ဟိုမှာ ကြည့်စမ်း၊ အဲဒါ ဇိုးဒီယက်က နီဝဲလ်အမ်ကူဘီရဲ့အသံ။ သူပဲ၊ သူပဲ’

‘ခုမှ လူကိုယ်တိုင် မြင်ဖူးတယ်၊ လူချောပဲ’
‘ဟိုမှာကြည့်၊ သူ ဝီလျံကို မေးနေပြီ’
သတင်းထောက်တစ်ယောက်က လေရဟတ်ပေါ်တက်ပြီး ပူလီဘီးတွေနဲ့ ပန်ကာရွက်တွေကို လေ့လာရင်း အနီးကပ်ဓာတ်ပုံရိုက်နေတယ်။ အပေါ်ကနေ အောက်ငုံကြည့်ပြီး သူ လှမ်းအော်တယ်။

‘ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်း၊ ဒီကောင်လေးဟာတကယ့်ပညာရှင်လေးပဲဗျ’
‘ဟုတ်တယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ တိုင်းပြည်က မွဲနေတော့ ဒီကလေးမျိုးတွေကို မြေတောင်မြှောက်မပေးနိုင်ဘူး။ သူ့ကို ကျောင်းပြန်ပို့ပေးရင်လည်း ပညာရေးစနစ်က ချာတူးလန်နေတော့ ဘာမှ တတ်မှာမဟုတ်ဘူး။ မောင်ရင်တို့ကို ခေါ်လာတာ ဒီကလေးအကြောင်း ကမ္ဘာက သိစေချင်လို့ နိုင်ငံတကာရဲ့ အကူအညီရစေချင်လို့’

ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းက သူလည်း ငယ်ငယ်ကဆင်းရဲခဲ့တဲ့အကြောင်း၊ ဒါပေမဲ့ သူ့အဖေက ပညာရဲ့တန်ဖိုးကိုသိတော့ သူ့ကို ဆင်းဆင်းရဲရဲနဲ့ ကျောင်းထားပေးခဲ့တဲ့အကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောပြပါတယ်။

ဒေါက်တာအမ်ချာဇိုင်းဟာ အစိုးရပညာသင်ဆုနဲ့ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်နဲ့ တောင်အာဖရိက တက္ကသိုလ်တွေမှာ တက်ခဲ့ပြီး ပါရဂူဘွဲ့ရယူခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ မာလာဘီပညာရေးဌာနမှာ အလုပ်ဝင်ပြီး ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွေရေးခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရှစ်တန်းမှာသင်ရတဲ့ Standard Eight English စာအုပ်ဟာ သူ့ရဲ့ စာအုပ်ပါ။

*

8 FEATURES
BY SHASHI RAM
WINDGUYLINES

THE DAILY TIMES, Monday, November 20, 2006

WORLD governments might be missing a crucial piece of the puzzle when they agree to establish a global network of electricity when they agree to establish the United Nations Convention on Climate Change. It is not a simple matter of connecting the dots. It is a matter of connecting the dots in a way that makes sense. It is a matter of connecting the dots in a way that makes sense. It is a matter of connecting the dots in a way that makes sense.

ADMISSIBLE INNOVATION—Villagers appreciate William's windmill

School dropout with a streak of genius

The windmill stands on a patch of muddy plain about 100 metres above the ground. It consists of a tall, thin metal pole and a fan-like structure at the top. The windmill is made of local materials and is as far as the eye can see. It is a simple, yet ingenious, piece of machinery. It is a simple, yet ingenious, piece of machinery. It is a simple, yet ingenious, piece of machinery.

When I was making all these, some people were mocking me saying, 'I was going to school but I dropped out because I was too smart'. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true. I know it is not true.

AT WORK—William charging a battery using electricity from his windmill

They are made of plastic material and when winds are strong they bend back and forth. They are made of plastic material and when winds are strong they bend back and forth. They are made of plastic material and when winds are strong they bend back and forth. They are made of plastic material and when winds are strong they bend back and forth.

ကျွန်တော့်အကြောင်းရေးထားတဲ့သတင်းစာ

စာနယ်စင်းသမားတွေ ပြန်သွားပြီး နောက်တစ်နေ့ကျမှ ရေဒီယိုဝမ်းက ကျွန်တော်နဲ့ အိဗာဇင်မာစီယာရဲ့အင်တာဗျူး လွှင့်ပေးပါတယ်။ ရေဒီယိုနားမှာ မိသားစု ဝိုင်းနားထောင်ကြပါတယ်။

အသံလွှင့်ကြေညာသူက 'ကာစန်ဂျွနယ်၊ ဝင်ဘီရွာကလေးမှာ

'လျှပ်စစ်လေ'ကို တီထွင်တဲ့ လူငယ်လေးတစ်ယောက် ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်' အစချီပြီး ကျွန်တော့်အကြောင်း စပါတယ်။ ကျွန်တော့်အသံလည်း ပေါ်လာရော့ ညီအစ်မတစ်သိုက် လက်ခုပ်ထတီးကြပါတယ်။

နောက်အပတ်မှာ Daily Times က ပိုပြီး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးပါတယ်။ ခေါင်းစည်း စာလုံးမည်းကြီးနဲ့ 'ကျောင်းထွက်ထားရတဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ရဲ့ စွမ်းအား' လို့ ရေးလာပါတယ်။ ကျွန်တော့်အခန်းထဲမှာ ဝိုင်ယာကြိုးတွေ ဆက်နေတဲ့ ကျွန်တော့်ဓာတ်ပုံလည်း ပါလာတယ်။ အဲဒီတုန်းက ရယ်ချင်စိတ် မနည်း ဖျိုသိပ်ထားခဲ့ရပါတယ်။

ညနေပိုင်းမှာ သတင်းစာကိုင်ပြီး ဈေးပိုင်းကို ကျွန်တော် ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ လူတကာကို သတင်းစာပြပြီး 'ဒီမှာကြည့်၊ ကျွန်တော် မရှားဘူးဗျ' လို့ လျှောက်ပြောနေမိတယ်။

သူတို့က 'အေးပါကွာ၊ ရေဒီယိုကလည်း တို့ကြားပြီးပါပြီ။ ဒါထက် မင်း ဘလင်တိုင်းယားကို သွားရတာပေါ့။ ဟုတ်လား'

'ဘယ်ဟုတ်မလဲဗျ။ ကျွန်တော့်အိမ်ကို သူတို့ လာတာ' 'ဟုတ်လား၊ တို့ ဂုတ်ယူပါတယ်ကွာ။ တို့ အရမ်းသဘောကျနေတာကွာ။ မင်းဖြေတာတွေကလည်း သိပ်ကောင်းတာပဲ'

ကျွန်တော့် လေရဟတ်ကို လာကြည့်တဲ့လူတွေ ဆယ်ဆလောက် ပိုများလာပါတယ်။

သတင်းစာထဲပါလာပြီး ဟိုလေးတကြော် ဖြစ်တော့မှပဲ သေသေချာချာ ပြန်လေ့လာပြီး ပြင်စရာရှိတာတွေ ပြင်ရပါတယ်။ ဒီတော့မှပဲ နောက်ဖေးက ထနေောင်းပင်ကြီးဟာ လေကြောင်းကို ပိတ်နေမှန်း သတိထားမိပါတော့တယ်။ ဒါထက် မြင့်မြင့်ဆောက်နိုင်ရင် ပိုပြီးလေရမှာ သေချာသွားပြီ။ အဖေက သတင်းစာချိုင်းညှပ်ပြီး သူ့ရောင်းနေကျ ဆေးရွက်ကြီးပွဲရုံကို တိုင်အရည်ကြီးတွေ သွားအယူခံပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သုံးဆယ့်ခြောက်ပေမြင့်တဲ့ လေရဟတ်ကြီးကို နေရာရွှေ့ပြီး ကျွန်တော် တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအခါ လေကြောင်းသင့်သွားပြီး ကျွန်တော့်ပန်ကာရွက်တွေ နှစ်ဆလောက် ပိုမြန်လာပါတယ်။ အဲဒီအခါ မိုးအားလည်း ပိုတက်လာပါတယ်။

*

သတင်းထောက်တစ်အုပ်ကြီးနဲ့ ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို ရောက်လာပြီး မြို့ပြန်

ဝိန်း

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇွန်လထဲမှာ အာဖရိကတိုက်အတွက် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဆွေးနွေးပွဲ တက်ဖို့ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၊ ကိပ်တောင်းမြို့ကို ကျွန်တော် ခရီးထွက်ခဲ့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ တိုးတက်လာတဲ့ နိုင်ငံများအတွက် စက်မှုနည်းပညာ ကဏ္ဍကို ဟောပြောရပါတယ်။ ဒန်ရှိုင်းရဲ့အဖွဲ့မှာ ကျွန်တော် ပါဝင်ဆွေးနွေးရတာပါ။ ဒန်ရှိုင်းကို ကျွန်တော် အရှုရှုမှာ တွေ့ခဲ့တာပါ။ သူက Alvan Micro Devices ရဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ပါ။ သူတို့အဖွဲ့က ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ကမ္ဘာ့လူဦးရေစာရင်း ကောက်ဖို့ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း တာဝန်ယူထားပါတယ်။ သူနဲ့ ကျွန်တော် TED မှာ တွေ့ပြီး မိတ်ဆွေဖြစ်သွားကြတာပါ။ ကျွန်တော့်ကို ဒီပွဲမှာ တက်ပြီး စကားပြောပေးဖို့ သူ ဖိတ်လို့ ကျွန်တော် ရောက်လာခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော်က လေ့ရဟတ်တည်ဆောက်ပုံ၊ အခက်အခဲပေါင်းများစွာ တွေ့ရပုံ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ရေးမှာ ပြဿနာတွေ့ပုံတွေ ပြောပြပါတယ်။ ပြီးတော့ ဂျက်ဖရီအကြောင်းလည်း ထည့်ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော် ကျောင်းပြန် တက်နေတုန်း ရွာနီးချုပ်စင်တွေမှာ လေ့ရဟတ် တည်ဆောက်ပုံတွေကို သူလိုက်ပြီး သင်ကြားပေးမှာဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပရိသတ်ထဲက လူတစ်ယောက်က မတ်တတ်ထဲ လက်ညှိုးထောင်ပြီး မေးခွန်းတစ်ခု မေးပါတယ်။

‘ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တွေကို မာလာဘီအစိုးရက ဘယ်လို သဘောထားပါသလဲတဲ့’

‘အစိုးရက ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေတာကို မသိပါဘူး’

ဒါကို ကျွန်တော် သေသေချာချာ သိပါတယ်။ ဘာပြုလို့လဲ ဆိုတော့ သမ္မတကို မနေ့ညကပဲ ကျွန်တော်တွေ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လေ့ရဟတ်အကြောင်း

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပြောခဲ့တာပဲ။ သူ ဘာမှမသိပါဘူး။

မာလာဘီသမ္မတ ဘင်ရှုဝါမူသာရီကာလည်း ဒီညီလာခံကို လာတက်နေပါတယ်။ မနေ့ညက ညစာစားပွဲမှာ တွေ့လို့ ကျွန်တော် ပြောပြလိုက်တာပါ။ သမ္မတ မူသာရီကာကို ကျွန်တော် လေးစားပါတယ်။ သူက တောင်သူလယ်သမားတွေကို ဂရုစိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ သူက စားပွဲဝိုင်းတစ်ဝိုင်းမှာပါ။ ညစာစားပြီးတာနဲ့ ကျွန်တော် သူ့ဆီလျှောက်သွားပြီး နှုတ်ဆက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ပဲ ပြောကြပါတယ်။ ကျွန်တော် ဆောက်ခဲ့တဲ့ လေ့ရဟတ်ကြောင့် ဒီပွဲမှာ စကားပြောဖို့ ဖိတ်ကြားခံရတဲ့အကြောင်း ပြောတော့ သမ္မတ ပါးစပ်အဟောင်းသား ဖြစ်နေပါတယ်။

‘ဟာ ဒါဟာ တကယ့်မင်္ဂလာသတင်းပွဲကွ’ လို့ပြောပြီး ကျွန်တော်နဲ့ ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် ဂုဏ်ယူစရာအဖြစ်ပါ။ ခုထိ အိမ်မှာ ဒီပုံချိတ်ထားပါတယ်။ အိမ်လာတဲ့ ဧည့်သည်တွေ သိပ်သဘောကျတဲ့ပုံပေါ့။

*

ကိပ်တောင်းညီလာခံပြီးတော့ ချီကာဂိုကို လေယာဉ်နဲ့ခရီးဆက်ခဲ့ပါတယ်။ သိပ္ပံနဲ့ သိပ္ပံပစ္စည်း ထုတ်လုပ်မှုပြတိုက်မှာ ကျွန်တော့်ကို ဂုဏ်ပြုပွဲကလေး လုပ်ကြပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးကို သိပ္ပံပညာနဲ့ မြှင့်တင်ဖို့ ပွဲထားတဲ့ 'Fast Forward ..... Inventing the future' ဆိုတဲ့ ကြွေးကြော်သံနဲ့အဖွဲ့မှာ ကျွန်တော့်ကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထည့်သွင်းကြပါတယ်။ ပြတိုက်မှာ ကျွန်တော် ပထမဆုံးလုပ်တဲ့ မီးခလုတ်နဲ့ ဆိုက်ကစ်ဘရိတ်ကာကို ပြထားပါတယ်။ နံဘေးမှာ ယှဉ်ပြထားတာက အယာနာဟောင်းဝဒ်ရဲ့ လက်ရာတွေပါ။ သူက စက်ရုပ်အင်ဂျင်နီယာပါ။ NASA ရဲ့ SmartNav Mars Rover ဆိုတာ သူလက်ရာပေါ့။ ပြီးတော့ ဒါနာမေယားစ်ရဲ့ လက်ရာတွေ။ သူက တစ်နာရီ မိုင် ၇၀ မောင်းနိုင်တဲ့ လျှပ်စစ်ကားတီထွင်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာလေ။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေနဲ့ ကျွန်တော့်ကို တစ်တန်းတည်းထားပြီး ဂုဏ်ပြုကြတာပါ။ နံရံမှာ ဧရာမ ကျွန်တော့် မျက်နှာပြည့်ပုံကြီးလည်း ချိတ်ထားလိုက်သေးတယ်။ အားလုံး ‘အံ့ဩကုန်နိုင်ဖွယ်၊ ကံ မယုံချင်နေ’ တွေချည်းပါပဲ။

မာလာဘီကို ပြန်ရောက်တော့ အိမ်သားတွေနဲ့ ဧည့်သည်တွေကို နှုတ်ဆက်ပြီးတာနဲ့ လေ့ရဟတ်မှာ အရေးတကြီးပြင်စရာရှိတာတွေ ကျွန်တော် ပြင်ပါတယ်။ အိမ်ပြန်လာတိုင်း တစ်ခုခုကို ပြင်ရတာချည်းပါပဲ။ ပန်ကာရွက်တစ်ခုဟာ အမြဲတိုက်နေတဲ့ လေဒဏ်ကြောင့် ပြုတ်ထွက်တော့မလို ဖြစ်လာပါတယ်။ ပီဗွီစီ အရွက်နေရာမှာ ပီပါပြားကိုဖြတ်ပြီး ထည့်လည်း အခြေအနေ သိပ်မထူးလာပါ